

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΒ΄

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦνται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. Ἐκαστὸν ἔτος καὶ εἶνα ἑτησίαι. — Γραφεῖον Ἰκισθ. Ὁδὸς Σταδίου 32.

27 Ἰουλίου 1886

ΝΗΣΟΙ ΤΩΝ ΠΡΙΓΚΙΠΩΝ

ΧΑΛΚΗ ¹

Προσομιζόμενός τις εἰς τὴν νῆσον Χαλκην, κειμένην εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Ἀντιγόνης, ἀντὶ τῶν γυμνῶν βράχων καὶ τῶν ἀγόνων ἀγρῶν, οὓς κατέλιπεν, ἀνευρίτκει μᾶλλον βριθυσίους κατωφερεῖας καὶ γραφικώτερα τοπεῖα.

Ἡ νῆσος Χαλκη κοσμομένη ὑπὸ δασῶν πευκῶν, ἀρκιῶς φυομένων ἐπὶ ταύτης τῆς ἐπιφύω-
 πού γῆς τῶν Πριγκιπωννήσων, καλυπτομένη ὑπὸ κομαρεῶν, χλοερῶν δρυῶν, καὶ ἐλαϊῶν, ἔχουσα λιμένα κομψόν, ὠραῖα ἀκρωτήρια, καὶ ἀμμώ-
 θεις λιμενίσκου, περιβαλλομένους ὑπὸ ζωηρᾶς καὶ πλουσίας βλαστήτεως τῶν μεσημβρινῶν κλι-
 μάτων, διατεταμένη ὑπὸ τερπνοτάτων ὕδων, ἐλικοειδῶς διερχομένων ὑπὸ δένδρα ὑψίκομα, ὑ-
 περκειμένων δὲ θαλάσσης τοῦ βαθυτέρου κυανοῦ χρώματος, καὶ κατὰ μήκος φερομένων θαυμα-
 σιωτάτων πανοραμῶν, περιέχουσα μεγαλοπρε-
 πεῖς καὶ εὐμεγέθεις Μονὰς, πανταχόθεν περι-
 κλειομένας ὑπὸ δένδρων, θεωρεῖται ὡς ἡ μαργα-
 ρίτης τοῦ Μαρμαρᾶ, ἐνέχουσα ἀλησιμονήτους καλ-
 λονάς. Ἐν ταύτῃ εἶνε διακεχυμένη ἡ ἰδέσσις καὶ ἡ χάρις τῶν λιμνῶν τῆς Ἰταλίας, παριστᾶ τμήμα μικρὸν τοῦ κόλπου τῆς Νεαπολεως ἐν πλήρει Ἀνατολῇ μετὰ τοῦ κυανωτέρου οὐρανοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν λαμπυρίζοντων κυματων τοῦ Μαρμαρᾶ. Ὁ καταλιπὼν τὴν πρῶϊαν φλε-
 γόμενον ὀματίον ξενοδοχείου τοῦ Πέραν αἰσθα-
 νεται ἀνεκλάλητον εὐπροσύνῃ ἐπὶ τῇ θέῃ ταύ-
 τῃ τῆς θαυμασίας φύσεως, τῆς νησιωτικῆς ταύ-
 τῃς ἰάσεως, τῆς διαρκῶς δροσοδόλου, τῆς τόσον ἡδυπαθῶς ὑπὸ τῆς προνίας θεθείσης ἐκεῖ, ὀλίγα βήματα μακρὰν τῆς κωνορτώδους καὶ πνιγη-
 ρᾶς Κωνσταντινουπόλεως ἢ προξενουμένη αὐτῷ ἐντύπωσις μένει ἀνεξίτηλος ἐκ τῆς μνήμης.

Ἡ Χαλκη, ἄλλοτε καλουμένη καὶ Χαλκίς, καὶ Χαλκίτις, ἔλκει τὸ ὄνομα ἐκ μεταλλείων χαλ-
 κοῦ, πρὸ πολλοῦ ἐγκαταλελειμμένων, ἅτινα τὸ πάλαι ἀπετέλουν τὸν πλοῦτον αὐτῆς. Ἰχνη ση-
 μαντικὰ ἀρχαίων ἐκμεταλλεύσεων φαίνονται ἐπι-
 καὶ νῦν, ἰδίως ἐπὶ τῆς ἀετῆς τοῦ θελατικοῦ κολ-

πίσκου τοῦ ὀπίσω κειμένου τῆς Ἐμπορικῆς Σχο-
 λῆς. Ὁ χαλκὸς τοῦ Μαρμαρᾶ ἐτιμᾶτο μεγάλως ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Πλείστοι διάσημοι ἀνδριάν-
 τες κατεσκευάσθησαν ἐξ αὐτοῦ, ἐν οἷς ὁ τοῦ Ἀπόλλωνος τῆς Σικυῶνος, εἰς ὧν τῶν θησαυρῶν τῆς φιλοκαλου ταύτης πόλεως, εἰς ἣν οἱ Κρή-
 τες Δίποινος καὶ Σκυλλίς ἐκόμισαν τὴν τέχνην τῆς γλυπτικῆς.

Τὰ τῆς Χαλκῆς Μοναστήρια εἶνε τὰ διαση-
 μότερα καὶ λαμπρότερα τῶν ἐν ταῖς Πριγκιπων-
 νήσῃσι, ἀλλὰ δὲν φανταί ὅτι ἐχρησίμευσαν ἐπὶ
 Βυζαντινῶν ὡς τὰ τῶν νήσων Ἀντιγόνης καὶ
 Πρώτης ὡς τόποι ἐξορίας ἡγεμόνων. Ἡ Χαλκη εἶ-
 νεκα τῶν φυσικῶν αὐτῆς θεληγῆτρων ἐθεωρήθη
 τόπος ψυχγωγίας καὶ τέρψεως μᾶλλον ἢ κο-
 λάσεως· καὶ ἂν ποτε ἡγεμόνες καὶ ἡγεμονίδες
 τῆς Βυζαντινῆς αὐλῆς ἦλθον κατὰ καιροὺς νὰ
 ταρῶσιν ἐν τοῖς κελλείς τῆς εὐτυχοῦς ταύτης
 νήσου, ἦσαν μᾶλλον ἐκούσιοι ἀναχωρηταί, ἢ ἄ-
 θλιοι ἐξόριστοι, ἀναμένοντες ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ
 τὸν ἀκρωτηριασμόν καὶ τὸν θάνατον.

Ἡ πόλις τῆς Χαλκῆς, ἐπιχαρίτως ἐκτεινομένη
 ἐπὶ τῆς παραλίας, τῆς νεούσης πρὸς τὴν Πρίγ-
 κιον, οὐδὲν ἔχει τὸ ἄξιον λόγου. Εἶνε σωρεῖα
 ἀγροτικῶν μεγάρων καὶ ξυλίνων οἰκίσκων, ἀνευ
 ἱστορίας, ἡρέμα ἐξαπλουμένων ἐπὶ τῆς ἀκτῆς
 χαριεντος κολπίσκου. Ἡ πόλις ἠρίζεται πρὸς Δ
 ὑπὸ τῶν στοιχῶν ὑψικόμων κυπρίστων τῆς Μο-
 νῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, πρὸς Α ὑπὸ τοῦ ὠραίου
 ἀκρωτηρίου, ἐφ' οὗ εἶνε ἐκτισμένη ἡ Μονὴ τῆς
 Ἁγίας Τριάδος, πρὸς Β ὑπὸ τῆς ὑψηλῆς κορυ-
 φῆς τῆς νήσου, ἐφ' ἧς ὑψοῦται γηραιὸς γραφικὸς
 πύργος, σκοπιὰ ἀπαρμιλλητος, ἀρχαία θέσις
 σκοπιωρῶν, μεταβληθεῖς εἶτα εἰς ἀνεμόμυλον,
 ἤδη ἠρειπωμένον.

Ἡ φήμη τοῦ ὀνόματος τῆς Χαλκῆς προῆλθεν
 ἐκ τῶν μεγαλοπρεπῶν καὶ πλουσιῶν αὐτῆς Μο-
 ναστηρίων. Οἱ εὐαγεῖς οὗτοι οἰκοὶ εἶνε τρεῖς, ὧν
 ἡ μὲν εἰς εἶνε κεκλεισμένος σήμερον, οἱ δὲ λοιποὶ
 δύο πρὸ χρόνων δὲν ἐκπληροῦσι τὸν ἀρχικὸν αὐ-
 τῶν προορισμόν. Ἡ πρώτη Μονή, ἣν βλέπουσι τὸ
 πρῶτον οἱ ἐξ Ἀντιγόνης καταπλέοντες, εἶνε ἡ
 τῆς Θεοτόκου, κειμένη ἐπὶ θαυμαστῆς θέσεως
 ἀπέναντι τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Εἰς τὴν Μο-
 νὴν ταύτην μεταβαίνουσιν ἐκ τῆς πόλεως τῆς

1. Ἐκ τοῦ συγγράμματος τοῦ G. Schlumberger «Les îles des Princes».

Χάλκης διερχόμενοι τὴν νῆσον δι' ἀτραπῶν χαριστάτων κατὰ μήκος εὐρείας θαλάσσης, ἐλισσομένων ὑπὸ εὐώδεις πεύκας καὶ ἀργυροχρόους ἐλαίας, διὰ κατωφερειῶν χλοερῶν, ἀπέναντι σκηνογραφικῶν τοπειῶν ἀνὰ πᾶν βῆμα μεταβαλλομένων, διὰ κολλίσιων ἀγρίων καὶ μονήρων, ἀληθῶν ἐρημιῶν ἐν πλήρει παραδείσῳ τῆς φύσεως, ὅπου τὸ ὕδωρ τοῦ Μαρμαρᾶ κοιμάται τὸσον γαλήνιον ὑπὸ πύρινον οὐρανὸν ὥστε φαίνεται οἰνοεὶ κάτοπτρον χρυσοῦν.

Ἡ Μονὴ τῆς Θεοτόκου ὑπῆρξεν ἡ κυριωτάτη τῆς νήσου. Ἔτι καὶ νῦν δὲ εἶνε διάσημος ἀνὰ πάντα τὸν ἑλληνικὸν κόσμον. Κεῖται μεταξὺ δύο ἀκρωτηρίων ἐπὶ δροσεροῦ καὶ δασώδους ὄροπεδίου ὑπερκειμένου τῆς θαλάσσης εἰς μέγιστον ὕψος. Τὰ εὐρύχωρα καὶ ὑψηλὰ οἰκοδομήματα αὐτῆς ἀνακαινισθέντα ἐντελῶς κατέχονται ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς Ἐμπορικῆς Σχολῆς, σχολῆς ἀνθούσης ὡς πᾶσαι αἱ ἰδρυθεῖσαι καὶ συντηρούμεναι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, τῆς φυλῆς ταύτης, ἧτις σὺν ταῖς λοιπαῖς ὀργᾶς πρὸς τὴν μάθησιν. Πρὸ ἑκατονταετηρίδων ἡ Μονὴ αὐτὴ ὑπῆρξεν ἐν τῶν σπουδαιωτάτων θρησκευτικῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν κέντρων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἅπειροι δὲ Πατριάρχαι τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀποθανόντες ἐτάφησαν ἐν τῇ Μονῇ ταύτῃ ἐπὶ τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας.

Εἶνε πιθανόν, καὶ δὴ σχεδὸν βέβαιον, ὅτι ἔκειτο κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους εἰς τὴν θέσιν ταύτην Μονή. Ἡ ποιητικὴ σιγὴ τῶν ὠραίων τούτων τόπων, ἡ ἀπομῶνως, τὸ μεγαλεῖον τῆς τοποθεσίας, πιθανῶς προσεῖλκυσαν ἐνωρὶς ἐνταῦθα τῆς θεοσοφίας ὀπαδοῦς, ἀφιερωθέντας εἰς διαρκῆ ἔρευναν τῶν ἰδίων αὐτῶν συνειδησῶν. Ἐν τούτοις πάντες συμφωνοῦσιν εἰς τὴν εἰδήσιν ὅτι ὁ ἀληθὴς κτίστης τοῦ εὐαγῶς οἴκου, ὃν σήμερον ἀντικατέστησαν τὰ σημερινὰ κτίρια εἶνε ὁ Ἰωάννης Η' Παλαιολόγος, ὁ προτελευταῖος βασιλεὺς τῶν Βυζαντινῶν, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τῆς θέσεως πιθανῶς ἀρχαιοτέρου μοναστηρίου ὠκοδόμησε νέον μεγαλοπρεπὲς εἰς μνήμην Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, τοῦ συνωνύμου αὐτοῦ πατρωνος.

Ὁ Ἰωάννης Η' εἶνε κυρίως διάσημος διὰ τὸ μακρὸν ταξείδιον αὐτοῦ εἰς τὴν Δύσιν, καὶ τὴν παράστασιν ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Φερράρας τοῦ 1438, τῇ συνελθούσῃ ὑπὸ τὴν προεδρείαν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Πάπα Εὐγενίου Δ', τὴν βραδυτέρον μετενεχθεῖσαν εἰς Φλωρεντίαν, ἐνεκα ἐνσκήψαντος λοιμοῦ. Ὁ Βασιλεὺς ἐν τῇ Συνόδῳ ἐκείνῃ ὑπέγραψε τὴν ἑνωσιν τῆς Ὁρθοδόξου ἐκκλησίας, ἑνωσιν βραδέως ἐπελθοῦσαν ὅπως σώσῃ ἐκ τῆς καταστροφῆς κράτος καταρρέον, καὶ ἧτις ἐναυαγήσεν ἐκ τῆς θρησκομανίας τῶν κατοίκων τοῦ Βυζαντίου. ¹⁾

1) Δὲν συμφωνοῦμεν μετὰ τοῦ σοφοῦ συγγραφέως εἰς τοὺς λόγους τῆς ἀποτυχίας τῆς ἐνώσεως, πασιγνώστων ἱστορικῶς ὄντων τῶν αἰτίων, ἅτινα ἐπέφερον τὴν ἀποτυχίαν. Οἱ

Ὁ θεολόγος οὗτος ἡγεμὼν, οὐτινος ἡ μακρὰ διαμονὴ ἐν Ἰταλίᾳ ἀποτελεῖ ἐν τῶν περιεργωτάτων ἱστορικῶν ἐπεισοδίων τῆς 14^{ης} ἑκατονταετηρίδος, διαδοχικῶς συνεζεύχθη μετὰ τριῶν γυναικῶν. Τῷ 1414, ὄντος ἔτι τούτου πρίγκιπος διαδόχου, ὁ πατήρ του, ὁ αὐτοκράτωρ Μανουήλ, ἔδωκεν αὐτῷ γυναῖκα ἡγεμονίδα Ῥωσίδα ἡλικίας ἑνδεκα ἐτῶν, θυγατέρα τοῦ Βασιλείου Δημήτρου, μεγάλου δουκὸς τῆς Μόσχας. Ἡ δύστηνος αὕτη κόρη, ἧτις ἠγαπάτο ὑφ' ὅλης τῆς αὐλῆς, ἀπέθανε μετὰ τρία ἔτη ἐν ἐπιδημίᾳ πανώλους, ἧτις ἀπεδεκάτισε καὶ κατηρήμωσε τὸ Βυζάντιον, καὶ ἧτις ἀφήρπασεν ὡσαύτως καὶ ἓνα υἱὸν τοῦ Βαγιαζίτου. Ὁ Ἰωάννης Παλαιολόγος ἐνυμφεῖθη ἐκ νέου κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1420 μετὰ τῆς Σοφίας, θυγατρὸς τοῦ Μαρκησίου Ἰωάννου Β' τοῦ Μοντφρατικῶ καὶ τῆς Ἰσαβέλλας πριγκίπισσας τῆς Μαγιόρκας. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ ἐγένετο συμμετοχὸς τοῦ θρόνου μετὰ τοῦ πατρὸς του ἐν προθεθηκίᾳ ἡλικίᾳ ὄντος. Ἡ νέα Ἰταλίς ὠνομάσθη Παλαιολογίνα· ἀλλ' ὁ δεύτερος οὗτος γάμος, ὁ τελεσθεὶς τῇ 19 Ἰανουαρίου ὑπῆρξεν ἀτυχής· διότι ἡ Σοφία ἦτο μὲν εὐπαιδευτος, ἀγαθή, γλυκεῖα, γυνὴ ἐξοχος, ἀλλ' ἦτο τὸσφ δυσειδής, ὥστε οὐδέποτε ὁ Ἰωάννης συγκατένευσε νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὴν ὡς σύζυγον.

Ἡ νέα αὕτη βασίλισσα, ἧτις τῇ ἐντολῇ τοῦ πάπα Μαρτίνου θέλοντος νὰ συνδιαλλαγῇ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, συνεζεύχθη βασιλεῖα σχισματικόν, διατηροῦσα τὸ δόγμα τῆς διήγαγεν ἐπὶ ἕξ ἔτη ἄθλιον βίον. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους μὴ δυναμένη νὰ ὑποφέρῃ πλειότερον τὴν ἀποστροφὴν, ἣν ἐνέπνεε πρὸς τὸν Ἰωάννην Παλαιολόγον, ὃν ἐδέχθη νὰ λατρεύῃ, ἀλλ' ὁ ὁποῖος διῆγε βίον ἀκόλαστον, ἀπεφάσισε νὰ διαζευχθῇ ἀπὸ τούτου κατ' ἴδιον τρόπον. Μετὰ παρέλευσιν ἔτους ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Μανουήλ, καὶ τὴν ἀνάρρησιν εἰς τὸν θρόνον τοῦ Ἰωάννου Η' διέπλευσεν ἐσπέραν τινὰ τὸν Κεράτιον κόλπον καὶ κατέφυγεν εἰς τοὺς ὄμοφύλους αὐτῇ Γενουησίους τοῦ Γαλατᾶ, οἵτινες περιχαρεῖς γενόμενοι ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ὅπως παράσχωσι πράγματα εἰς τοὺς Παλαιολόγους, οὓς ἐμίσουν, ἔσπευσαν νὰ φυγαδεύσωσι τὴν βασιλίδαν ἐπὶ γαλέρας ἐρχομένης ἐκ Τανάδος, τῆς κειμένης εἰς τὸν βαθύτατον μυχὸν τῆς Ἀζοφικῆς. Ἡ Σοφία ἀποβιβάσθη εἰς Γενουήν, ἐνθα ἐγένετο δεκτὴ μετὰ βασιλικῶν τιμῶν, ἔσπευσεν ἀμέσως νὰ ἐνταφιάσῃ εἰς τὸ βάθος μοναστηρίου λύπην, ἧτις κατέληξε μετὰ τοῦ βίου τῆς. Ἐν πάσῃ ἄλλῃ περιπτώσει οἱ ἔμποροι τοῦ

ἀναγνώσται ἡμῶν δύναται ν' ἀναγνώσῃ τὰ περὶ τούτου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους τόμῳ Β' σελ. 337, τοῦ κ. Παπαρρηγοπούλου, καὶ ἐν ταῖς ἱστορικαῖς μελέταις τοῦ Μ. Ρενιέρη, «Ὁ Ἑλλην Πάπας Ἀλέξανδρος, τὸ Βυζάντιον καὶ ἡ ἐν Βασιλεῖα Συνόδος», ἐνθα δραματικώτατα ἐκτίθενται τὰ τῆς Συνόδου. Σημ. Μεταφρ.

Γαλατᾶ ἤθελον ἀποτίσει βαρεῖν ζῆμιαν ἐπὶ τῇ ἄφρονι αὐτῶν συμμετοχῇ εἰς τὸ βασιλικὸν τόλμημα, ἀλλ' ἐν τῇ προκειμένῃ οὐδολως ἠνωχλήθησαν· διότι ὁ Ἰωάννης Παλαιολόγος, νέος ὠραῖος καὶ ἄσωτος, εὐχαριστηθεὶς ἐπὶ τῇ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ γυναικῶς μεμφιμοῦρου, τῆς ὁποίας ἡ κλαυθμηρὰ παρουσία ἦτο δι' αὐτὸν ἀδιαλείπτως ἐπιπληξίς, ἀπέφυγε νὰ προβῇ εἰς διαβημὰ τι μετὰ τὸ γεγονός, τὸ τόσον ὀλίγον κολακευτικόν τῆς τιμῆς του. Μετὰ ἐν ἔτος δέ, εὐθὺς ὡς ἠδυνήθη, ἦλθεν εἰς τρίτον γάμον μετὰ ἡγεμονίδος πρὸς ἣν κατελήφθη ὑπὸ ὑπερβολικοῦ ἐρωτος. Αὕτη ἦτο ἡ Μαρία Κομνηνὴ θυγατὴρ τοῦ Ἀλεξίου Δ' τῆς Τραπεζούντος. Μία τῶν ἀδελφῶν τῆς νέας βασιλισσῆς εἶχεν ὑπανδρευθῆ τὸν ἡγεμόνα τῶν Τουρκομάνων Τζιχὰν Σάχην, ἑτέρα τὸν ἡγεμόνα τῶν Σέρβων Γεώργιον Βραγκοβιτς. Εἰς τῶν ἀδελφῶν τῆς ἦτο ὁ Καλογιάννης μέλλων φονεὺς τοῦ πατρὸς του, ¹⁾ καὶ μέλλων αὐτοκράτωρ τῆς Τραπεζούντος· ὥστε ἡ νέα βασίλισσα εἶχε πανταχόθεν συγγένειαν πρὸς ἡγεμονικὸς οἴκους. Ἐκείνητο δὲ πρὸς τοὺς ἐξαισίαν καλλονὴν καὶ περιεβαλλετο ὑπὸ χαριτωσὺν ἀξιεράστου σπινθηροβόλους ἐκ τοῦ πνεύματός της, ὥστε κατὰ τὸ λέγειν τῶν συγχρόνων ἦτο ἡ θελκτικώτερα βασίλισ τῆς 14^{ης} ἑκατονταετηρίδος. Ὁ αὐτοκράτωρ, ὁ ὁποῖος δὲν ἐγίνωσκεν ἐκ τοῦ συζυγικοῦ βίου εἰμὴ τὰ παραπονα τὰ δίκαια, ἀλλὰ καὶ ἀνυπόφορα τῆς δευτέρας γυναικῆς του, τῆς Πεδεμοντίας, κατελήφθη ὑπὸ φλογεῖς συμπαθείας πρὸς τὴν θυγατέρα τῶν Κομνηνῶν, καὶ ἠγάπησεν αὐτὴν περιπαθῶς, καὶ ἀντηγαπήθη. Ἡ Μαρία ἀνεκηρύχθη Αὐγούστα καὶ ἐστέφη πανηγυρικῶς ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἰωσήφ. Δυστυχῶς αἱ ἀδιακόπως αὐξάνουσαι μέριμναι τῆς πολιτικῆς καταστάσεως κατέστησαν ἀναγκάσιαι τὰς συχνὰς ἀποδημίας τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ οἱ δύο σύζυγοι συνεχῶς ἀπεχωρίζοντο.

Κατὰ μῆνα Νοέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους 1427 ὁ Ἰωάννης Η' ἀνεχώρησεν εἰς Μωρέαν, ὅπου διέμεινε παρὰ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ τῷ Δεσπότη τῷ Μιστρᾶ, τῷ μέλλοντι Κωνσταντινῷ Δραγατση· ἀλλ' ἡ μακροχρονιωτέρα ἀποδημία αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἡ ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Φερράρας. Τῇ 25 Νοεμβρίου 1437 ὁ Ἰωάννης ἀνεχώρησεν εἰς Βενετίαν ὅπου ἔτυχεν ὑπὸ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν εὐγενῶν τῆς γνωστῆς θαυμασίας καὶ φαντασμαγορικῆς ὑποδοχῆς. Δὲν ἀνήκει εἰς τὸ θέμα ἡμῶν ἡ περιγραφή τῶν περιωνύμων ἐκείνων συνεδριασῶν τῆς Συνόδου, ἐν αἷς διέπρεψεν ὁ Καρδινάλιος Βησσαρίων, αἵτινες δὲν συνετελεσαν εἰς σωτηρίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τῆς ἐγγιζούσης πτώσεως. Ὅτε μετὰ δύο ἔτη κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ 1440 ὁ Ἰωάννης Παλαιολόγος ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν βασιλεύουσαν εὐρε τὴν δυστυχῆ

1) Δὲν εἶνε ἱστορικῶς ἐξηκριωμένον τὸ τοιοῦτον. Σημ. Μεταφρ.

αὐτοκράτειραν Μαρίαν τεθηνηκυῖαν πρὸ τινῶν ἐβδομαθῶν. Καίτοι δὲ ὁ πρῶτος ἔρωτος εἶχε ψυχρανθῆ, καὶ ὁ ἄπιστος σύζυγος εἶχεν ἐπιδαψιλεύσει τὴν εὐνοίαν αὐτοῦ εἰς πολλὰς ἄλλας γυναῖκας τῆς Ἰταλίας. ἠσθάνθη βαρεῖν λύπην ἐπὶ τῷ θανάτῳ ἐκείνης ἧτις εἶχεν εὐφρανεὶ τὰς καλλιτέρας ἡμέρας τοῦ βίου του.

Ἐκ τῆς ἐνώσεως ταύτης τῶν αἰσθημάτων, τῆς τόσον ἐνδομύχου καὶ τόσον ισχυρῆς, ἀλλὰ καὶ τόσον ἐφημέρου τῶν δύο τούτων βασιλικῶν καρδιῶν ἀπέμεινε ἡμῖν ἐν ἐνθύμημα εἰς τὴν ὠραίαν Μονὴν τῆς Χαλκῆς. Ὁ Ἰωάννης Παλαιολόγος εἶχε κτίσει τὴν Μονήν, τὴν σήμερον ἐκ νέου ἀνεγερθεῖσαν, ἀλλ' ὁ ναῖσκος τῆς Θεοτόκου, οὗ ὁ θόλος ὑψοῦται ἔτι καὶ νῦν παρὰ τῇ μεγάλῃ μοναστηριακῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ εὐρυχωρῇ κεντρικῇ αὐλῇ, ὠκοδομήθη δαπάναις τῆς Μαρίας Κομνηνῆς τῆς φιλάτης αὐτοῦ συντρόφου, ἧτις ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ κοινῶ αὐτῶν ἔρωτος πρὸ τῆς μακρῆς ἀποδημίας εἰς Φλωρεντίαν καὶ τῶν ἀπατηλῶν συγκινήσεων τῆς Συνόδου ἐνθέρμως συνεμερίσθη τῶν εὐσεβῶν προθέσεων τοῦ ἀνδρός της.

Ὁ ναῖσκος οὗτος τῆς Θεοτόκου κατὰ τὴν πυρκαϊάν, τὴν καταστρεψασάν τὴν Μονήν καὶ τὴν περικαλλῆ ἐκκλησίαν τοῦ Ἰωάννου Προδρόμου, κατὰ τὴν 12^{ην} ἑκατονταετηρίδα, διετηρήθη ἐντελῶς ἀνέπαφος καὶ ἀλώβητος. Καίτοι δὲ ἀρχικῶς ἡ Μονὴ τοῦ Ἰωάννου Παλαιολόγου ἦτο ἀφιερωμένη εἰς Ἰωάννην τὸν Προδρόμον, πρὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων ἦτο γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα Μονὴ τῆς Θεοτόκου, πιθανώτατα ἐνεκα τοῦ κερμψοῦ ναῖσκου, ὃν ἔκτισεν ἡ Μαρία Κομνηνὴ εἰς τιμὴν τῆς Παναγίας. Κατὰ τὴν δευτέραν ἀνακαινίσιν τῆς Μονῆς περὶ τὰ τέλη τῆς τελευταίας ἑκατονταετηρίδος ἀνεκαλύφθη ἐν τοῖς ἐρείπιοις τὰ τεμάχια τῆς ἐπιγραφῆς τῆς βασιλικῆς πύλης, εἰς ἣν διὰ μεγάλων γραμμάτων τῶν χρόνων τῶν Παλαιολόγων ἀνεγραφετο τὸ ὄνομα τοῦ αὐτοκράτορος:

Ἰωάννης ἐν Χριστῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων, ὁ Παλαιολόγος.

[Ἔπεται συνέχεια].

Μετάφρασις Α. Μ.

Ἐσχάτως εὐρέθη καὶ κατετέθη ἐν τῷ ταχυδρομικῷ μουσεῖῳ τοῦ Βερολίνου ἐπιστολὴ, σταλεῖσα πρὸ ἑκατὸν περίπου ἐτῶν ἐκ Φιλαδέλφειας τῆς Ἀμερικῆς εἰς τινὰ γερμανικὴν πόλιν. Ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ φακέλου αὐτῆς σημειωμάτων ἐμφάνεται ὅτι ἐπληρώθησαν ταχυδρομικὰ τέλη 23 δρ. καὶ 25 λεπτά. Σήμερον πληρώνονται μόνον 25 λεπτά.

ΔΟΥΒΡΟΦΣΚΗΣ

Αιτήρημα Α. Πούσκιν.— Μετάφρ. ἐκ τοῦ ῥωσικοῦ.

Α'

Πρὸ ἐτῶν τινῶν ἔζη, εἰς τι κτήμα του, ὁ Κύριλλος Πετρόβιτς Τρογκεούρωφ, εἰς τῶν παλαιῶν Ρώσων ἀρχόντων. Τὰ πλούτη του, τὸ ἐπίσημον τοῦ γένους καὶ αἱ σχέσεις αὐτοῦ, τῷ προσεπόμενον μεγάλῃ ἰσχύϊ εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἐκείνην, ἐν ἣ εὐρίσκετο τὸ κτήμα του. Διαφθαρεῖς ἐκ τῶν κολακειῶν τῶν περὶ αὐτόν, εἶχεν ἀποκτήσῃ τὴν ἔξιν νὰ δεικνύῃ τὸ βίαιον τοῦ χαρακτῆρος του, καὶ πάσας τὰς φαντασιοπληξίας διανοίας ἰκανῶς περιορισμένης. Οἱ γείτονες ὑπέκυπτον ἀγογγύστως καὶ εἰς τὰς ἐλαχίστας αὐτοῦ ἰδιοτροπίας, οἱ δὲ δημόσιοι ὑπάλληλοι εἰς μόνον τὸ ὄνομά του ἔτρεμον. Ὁ Τρογκεούρωφ ἐδέχετο πάντα τῆς δουλοπρεπειᾶς τὰ δείγματα ὡς φόρον ὀφειλόμενον αὐτῷ. Ἡ οἰκία του ἦτο παντοτε πλήρης ξένων, προθύμως συμμεριζομένων τὰς θορυβώδεις ἐστὶν ὅτε δὲ καὶ σκανδαλώδεις διασκεδάσεις τοῦ ὀκνηροῦ ἀρχοντος. Οὐδεὶς ἐτόλμα ν' ἀρνηθῇ πρόσκλησίν του, οὐδὲ ἠδύνατο, εἰς γνωστὰς ἡμέρας, νὰ μὴ τῷ προσφέρῃ τὸ ὀφειλόμενον σέβας, ἐπισκεπτόμενος αὐτόν εἰς τὸ χωρίον Ποκρόφσκαν. Ὁ Τρογκεούρωφ ἦτο λίαν φιλοξενος, μ' ὅλην δὲ τὴν ἐκτάκτως ἰσχυράν του κρασίαν, δις τῆς ἐβδομάδος ἐπάσχευεν ἐκ πολυφαγίας, καὶ καθ' ἐσπέραν εὐρίσκετο ἐν εὐθυμίᾳ.

Ἔργον εἶχεν ὁ κτηματίας τῆς Ποκρόφσκας νὰ περιτρέχῃ συχνάκις τὰς ἐκτεταμένας του κτήσεις ἐν πότοις καὶ ἀδιαλείπτω εὐωχίᾳ, καθεκάστην σοφίζομενος πανουργίας, ὡν θῦμα ἐγένετο πρὸ πάντων μὲν νέος τις γνώριμος, ἀλλ' ἐνίοτε καὶ αὐτοὶ οἱ παλαιοὶ τοῦ φίλου, ἐξαιρέσει ἐνός καὶ μόνου, τοῦ Ἀνδρέου Γαβρίλιτς Δουβρόφσκη. Ὁ Δουβρόφσκη οὗτος, πρῶτον ὑπολοχαγὸς τῆς φρουρᾶς, καὶ κύριος ἐπτακοσίων ψυχῶν (1), ἦτο ὁ πλησιέστερός του γείτων. Ὁ Τρογκεούρωφ, ἀλαζῶν εἰς τὰς σχέσεις του καὶ μετὰ τῶν ἐπισημοτέρων, ἐσέβετο τὸν Δουβρόφσκη, ἂν καὶ πτωχόν. Ἄλλοτε εἶχον συνυπηρετήσῃ εἰς τὸν στρατόν, ἐγνωρίζε δὲ ὁ Τρογκεούρωφ ἐκ πείρας τὸ ἀνυπόμονον καὶ ἀποφασιστικὸν τοῦ χαρακτῆρος ἐκείνου· αἱ περιστάσεις τοὺς εἶχον χωρίτῃ ἐπὶ πολὺν καιρὸν, καὶ ὁ μὲν Τρογκεούρωφ προώδευσε ταχέως, ὁ δὲ Δουβρόφσκη, καταστραφεὶς σχεδὸν ὕλικῶς, ἠναγκάσθη νὰ λάβῃ τὴν ἀφροσύνην του, καὶ νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς τὸ μόνον ἐναπομεινῶν αὐτῷ κτήμα. Ὁ Τρογκεούρωφ μαθὼν ταῦτα, τῷ προσέφερε τὴν προστασίαν του, ἀλλ' ὁ Δου-

βρόφσκη τὸν ὑπερήφανον, καὶ ἔμεινε πένης καὶ ἀνεξάρτητος. Μετὰ τινα ἔτη, ὁ Τρογκεούρωφ, παραιτηθεὶς τῆς ὑπηρεσίας μὲ τὸν βαθμὸν στρατηγού, μετέβη εἰς τὰ κτήματά του, ὅπου καὶ μετὰ χαρᾶς ἐπανεῖδον ἀλλήλους οἱ δύο φίλοι. Ἐκτοτε ἐβλέποντο καθ' ἑκάστην, ὁ Τρογκεούρωφ δὲ ὁ μὴ ἀξιώσας ἐπισκέψεώς του ποτὲ κανένα ἐσύχναζεν εἰς τὸν οἰκίσκον τοῦ ἀρχαίου του συντρόφου. Συνηλικιωταί, τῆς αὐτῆς τάξεως, καὶ τῆς αὐτῆς τυχόντες παιδεύσεως, ὁμοίᾳζον ἐν μέρει τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς κλίσεις, εἰς τινὰς δὲ περιστάσεις τοῖς ἔλαχεν ἀπαράλλακτος κληρὸς νυμφευθέντες ἐξ ἔρωτος ἀμόφτεροι, μετ' οὐ πολὺ ἐχθρέυσαν, ἀφοῦ ἀπέκτησαν ἀνὰ ἐν τέκνον ἑκαστος. Καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ Δουβρόφσκη ἐξεπαιδεύετο εἰς Πετρούπολιν, ἡ δὲ θυγάτηρ τοῦ Τρογκεούρωφ κατ' οἶκον, καὶ ὁ τελευταῖος οὗτος ἔλεγε συχνάκις τῷ Δουβρόφσκη — Ἄκουσε, ἀδελφε Ἀνδρέα Γαβρίλιτς, ὅταν ὁ Βλαδίμηρος σου εὖρη στάδιον, θὰ τοῦ δώσω τὴν Μάσαν, καὶ ἄς ἔχῃ μόνον τὰ ρούχα ποῦ φορεῖ. Εἰς ταῦτα ὁ Δουβρόφσκη ἀπεκρίνετο κινῶν τὴν κεφαλὴν — Ὅχι, Κύριλλε Πετρόβιτς, ὁ υἱὸς μου δὲν εἶνε διὰ τὴν Μαρίαν Κυρίλλοβναν. Πτωχὸς μικροεγγενῆς, προτιμότερον νὰ εὖρη σύζυγον ὁμοίαν του, καὶ νὰ εἶνε εἰς τὸν οἶκόν του κύριος, παρὰ νὰ γείνη ὑπηρετὴς νέας χαιδεμένης.

Πάντες ἐφθόνουν τὴν ἀρμονίαν, ἣτις ἐπεκράτει μετὰ τὸν ἀλαζόνος Τρογκεούρωφ, καὶ τοῦ ταπεινοῦ γείτονός του, ἐθαύμαζον δὲ τὴν τόλμην τοῦ τελευταίου ὁσάκις, εἰς τὸ γεῦμα, παρὰ τῷ Τρογκεούρωφ, ἐξέφραζεν ἐλευθέρως τὴν γνώμην του, ἀδιαφορῶν ἂν αὕτη ἀντέκειτο εἰς τὴν γνώμην τοῦ οἰκοδεσπότου. Καὶ εἶχον μὲν ζητήσῃ νὰ τὸν μιμηθῶσι καὶ τινες ἄλλοι, ὅπως ἐξέλιθον τῆς ὀφειλομένης ὑπακοῆς, ἀλλ' ὁ Τρογκεούρωφ τοὺς ἐφόβισε τόσο, ὥστε ἀφῆκαν εἰς τὸ ἐξῆς πᾶσαν τοιαύτην ἀπόπειραν, καὶ μόνος ὁ Δουβρόφσκη ἔμεινε ἐκτὸς τοῦ γενικοῦ νόμου. Ἄλλ' ἀπρόοπτον συμβεβηκὸς ἐτάραξεν αἴφνης τὴν ὑπάρχουσαν ἀρμονίαν, καὶ μετέβαλε τὰ πάντα.

Ἡμέραν τινά, ἀρχομένου τοῦ φθινοπώρου, ὁ Τρογκεούρωφ ἠτοιμάζετο δι' ἐκδρομὴν. Τὴν παραμονὴν εἶχε δοθῆ διαταγὴ εἰς τοὺς κυναγωγούς καὶ ἱπποκόμους νὰ ὦσιν ἑτοιμοὶ εἰς τὰς πέντε τῆς πρωίας. Ἡ σκηνὴ καὶ τὸ μαγειρεῖον εἶχον προαποσταλῆ εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐμελλε νὰ παρατεθῇ τὸ γεῦμα. Ὁ οἰκοδεσπότης καὶ οἱ ξένοι μετέβησαν εἰς τὸ κυνοτροφεῖον, ὅπου πλείονες τῶν πεντακοσίων θηρευτικῶν κυνῶν ἔζων ἐν μέσῳ ἀφθόνου τροφῆς καὶ περιποιήσεων. Ἐκεῖ ὤπῃρχε καὶ θεραπευτήριον διὰ τοὺς ἀσθενεῖς κύνας, ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιαν τοῦ χειρουργοῦ Τιμόσκα, καὶ μέρος ἰδιαιτέρον ὅπου αἱ θήλειαι ἔτρεφον τὰ μικρὰ των. Ὁ Τρογκεούρωφ ὑπερηφάνετο διὰ τὸ κάλλιπτον τοῦτο κυνοτροφεῖον, καὶ πάντοτε ἐκαυχᾶτο

δι' αὐτὸ ἐνώπιον τῶν ξένων του, ὧν τινες τὸ εἶχον ἐπισκεφθῆ τοῦλάχιστον δι' εἰκοστὴν φορὰν. Ἐχων περὶ αὐτὸν τοὺς ξένους του, περιήρχετο τὸ κυνοτροφεῖον, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Τιμόσκα καὶ τῶν κυριωτέρων κυναγωγῶν, ἵστατο ἐμπροσθεν φωλεῶν τινῶν, τὸ μὲν ἐρωτῶν περὶ τῆς ὑγείας τῶν ἀσθενῶν, τὸ δὲ ἐπιφέρων παρατηρήσεις, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον αὐστηρὰς καὶ δικαίας, καὶ κλιῶν τοὺς γνωρίμους κύνας ἵνα τοὺς θωπεύσῃ καὶ συνομιλήσῃ μετ' αὐτῶν. Οἱ ξένοι ἐθεώρουν χρέος των νὰ θαυμάζωσι τὸ κυνοτροφεῖον τοῦ Τρογκεούρωφ, μόνος δὲ ὁ Δουβρόφσκη εἰσὶγα καὶ ἐσκυθρόπαζε· κυνηγὸς ἐμπαθῆς, δὲν εἶχε τὰ μέσα νὰ κρατῇ πλείονας τῶν τριῶν κυνηγετικῶν κυνῶν, καὶ ἠσθάνετο τινα φθόνον εἰς τὴν θέαν τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου κυνοτροφείου.

— Τί τὰ καταΐδασες, ἀδελφε; ἢ δὲν σ' ἀρέσει τὸ κυνοτροφεῖόν μου; ἠρώτησεν ὁ Τρογκεούρωφ.

— Ὅχι, ἀπήντησεν ἀποτόμως ὁ Δουβρόφσκη· τὸ εὐρίσκω ἀπεναντίας θαυμάσιον, καὶ δὲν πιστεύω οἱ ἄνθρωποι σας νὰ ζοῦν τόσο καλά, ὅσον οἱ σκύλοι σας.

Προσβληθεὶς, εἰς τῶν κυναγωγῶν, εἶπε·

— Ἐμεῖς, δόξα σοι ὁ Θεός, διὰ τὴν ζωὴν μας δὲν ἔχομε παράπονα, ἄς ἦνε καλὰ ὁ ἀφέντης· ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶνε, πῶς μερικοὶ ἀφεντάδες μ' εὐχαρίστησι θὰ ἀλλάζανε τὸ σπίτι των μὲ τὴν πρώτην σκυλοφωλιά ἐδῶ καὶ πλεῖο χορτασμένοι θὰ ἦτανε καὶ πλεῖο ζεστοί.

Εἰς τὴν αὐθάδη παρατήρησιν τοῦ δούλου του, ὁ Τρογκεούρωφ ἀνεκάγχασε θορυβωδῶς, τὸν ἐμμήθησαν δὲ καὶ οἱ ξένοι του, ἂν καὶ ἠσθάνοντο, ὅτι ἡ ἀστειότης τοῦ δούλου ἠδύνατο καὶ εἰς αὐτοὺς ν' ἀναφέρηται. Ὁ Δουβρόφσκη ὠχρίασε, καὶ δὲν ἐπρόφερε λέξιν, ὠφελῆθεις δ' ἐκ τῆς ἀπροσεξίης τοῦ Τρογκεούρωφ ἐνησυχλημένου εἰς τὴν ἐξέτασιν νεογεννητῶν τινῶν σκυλάκων, ἐγένετο ἄφαντος, χωρὶς ὑπ' οὐδενός νὰ παρατηρηθῇ.

Ἐπιστρέψας μετὰ τῶν ξένων του ἐκ τοῦ κυνοτροφείου, ὁ Τρογκεούρωφ ἐκάθησεν εἰς τὸ δεῖπνον, τότε δὲ μόνον παρετήρησεν ὅτι ἔλειπεν ὁ Δουβρόφσκη. Εἰς τὴν ἐρώτησίν του οἱ ἄνθρωποι ἀπήντησαν, ὅτι ὁ Ἀνδρέας Γαβρίλιτς ἀνεχώρησεν, ὁ δὲ Τρογκεούρωφ ἀμέσως διέταξε νὰ τρέξωσι κατόπιν του, καὶ νὰ τὸν ἀναγκάσωσι νὰ ἐπιστρέψῃ ἀφεύκτως. Οὐδέποτε εἶχε κυνηγήσῃ ἄνευ τοῦ Δουβρόφσκη, πεπειραμένου καὶ λεπτοῦ ἐκτιμητοῦ τῶν κυνικῶν ἀρετῶν, καὶ κριτοῦ ἀλανθᾶστος εἰς πάσας τὰς περὶ κυνηγεσίου φιλονεικίας. Ὁ ἀποσταλεὶς ὑπηρετὴς ἐπανῆλθεν ἐνῶ ἀκόμη τὸ δεῖπνον ἐξηκολούθει καὶ ἀνεκοίνωσε τῷ κυρίῳ του, ὅτι ὁ Δουβρόφσκη ἠρνήθη νὰ ἐπιστρέψῃ. Ὁ Τρογκεούρωφ, θεριμανθεὶς ἐκ τοῦ

ποτοῦ, ὠργίσθη, καὶ ἔστειλεν ἐκ δευτέρου τὸν αὐτὸν ὑπηρετὴν μὲ ἐντολήν νὰ εἴπῃ τῷ Δουβρόφσκη, ὅτι, ἂν αὐθωρεὶ δὲν ἤρχετο νὰ διανυκτερεύσῃ εἰς Ποκρόφσκαν, ὁ Τρογκεούρωφ θὰ ἔπαυε τοῦ λοιποῦ πᾶσαν μετ' αὐτοῦ σχέσιν. Ὁ ὑπηρετὴς ἀνεχώρησεν ἐκ νέου, ὁ δὲ Τρογκεούρωφ, ἐγερθεὶς τῆς τραπέζης, ἀπέλυσε τοὺς ξένους, καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὸν κοιτῶνά του.

Τὴν ἐπιούσαν, ἡ πρώτη του ἐρώτησις ἦτο ἂν ὁ Δουβρόφσκη εὐρίσκετο ἐκεῖ. Εἰς ἀπάντησιν τῷ ἐπίδωκῶν ἐπιστολήν, ἦν ὁ Τρογκεούρωφ διέταξε τὸν γραφεὰ του ν' ἀναγνώσῃ, καὶ ἦτις διελάμβανε τὰ ἐπόμενα·

Κύριε μου,

«Τότε μόνον ἀποφασίζω νὰ ἔλθω εἰς Ποκρόφσκαν, ἂν μὲ στείλετε τὸν δούλον σας Παραμόσαν νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν· ἀπὸ ἐμὲ δὲν ἐξαρτᾶται νὰ τὸν τιμωρήσω ἢ ὄχι. Εἰς ἐμὲ διόλου δὲν ἀρέσουν αἱ ἀστειότητες τῶν δούλων σας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ σας τὸν ἴδιον δὲν τὰς ὑποφέρω, διότι ἐγὼ δὲν εἶμαι γελωτοποιός, ἀλλὰ παλαιὸς ἐγγενῆς. Ταῦτα καὶ μὲνα πρόθυμος θεράπων Ἀνδρέας Δουβρόφσκη.»

Κατὰ τὰς περὶ ἐθιμοταξίας ἐπικρατούσας ἰδέας, τοιαύτη ἐπιστολὴ σήμερον θὰ ἦτο λίαν ἀπρεπής· τὸν Τρογκεούρωφ ὅμως δὲν παρώργισε τὸ ὄφρος, ἀλλ' ἡ οὐσία αὐτῆς.

— Πῶς, ἀνέκραξε πηδῆσας ἐκ τῆς κλίνης ἀνυπόδητος νὰ τοῦ στείλω τοὺς ἀνθρώπους μου νὰ τοὺς τιμωρῇ ἢ νὰ τοὺς συγχωρῇ! Καὶ τί λοιπὸν ἐνόμισε; καὶ ἤξεύρει μὲ ποῖον ἔχει νὰ κάμῃ; ἐγὼ θὰ τοῦ δείξω τί θὰ εἴπῃ νὰ τὰ βάλῃ μὲ τὸν Τρογκεούρωφ.

Ἐνδυσθεὶς ἐν τάχει, ἀνεχώρησε μετὰ τῆς συνήθους πομπῆς· ἀλλὰ τὸ κυνήγιον δὲν ἐπέτυχε, καὶ τὸ γεῦμα δὲ ὑπὸ τὴν σκηνὴν ἀπέτυχεν ἐπίσης, ἢ τοῦλάχιστον δὲν ἤρесе τῷ Τρογκεούρωφ, ὅστις ἔδαιρε τὸν μάγειρον, ὕβρισε τοὺς ξένους του, ἐπιστρέφων δὲ μετὰ τῆς συνοδίας του διήλθεν ἐπίτηδες διὰ τῶν ἀγρῶν τοῦ Δουβρόφσκη.

Β'

Παρῆλθον ἡμέραι τινές, ἡ δὲ μετὰ τῶν δύο γειτόνων ἔχθρα δὲν κατηνάζετο. Ὁ Δουβρόφσκη δὲν ἐβᾶν πλεον εἰς τὴν Ποκρόφσκαν, ὁ δὲ Τρογκεούρωφ, μὴ ὑποφέρων τὴν κυριεύουσαν αὐτὸν ἀνίαν, ἐδείκνυε τὸ πείσμα του διὰ τῶν πλέον ὕβριστικῶν ἐκφράσεων αἰτίνας, χάρις εἰς τὸν ζήλον τῶν ἐκεῖ ἐγγενῶν, ἐφθάνον μέχρι τοῦ Δουβρόφσκη διωρθωμέναι καὶ ἐπηυξημέναι. Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα, ὅτε νέα τις περίστασις ἐξήλειψε καὶ τὴν τελευταίαν πρὸς συμφιλίωσιν ἐλπίδα.

Ἡμέραν τινά ὁ Δουβρόφσκη περιήρχετο τὸ μικρὸν του κτήμα, ὅτε, πλησιάζας εἰς τὸ ἐκ σημύδων δάσος του, ἤκουσεν αἴφνης κτύπος πι-

1 Πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν δουλοπαροίκων, γενομένης κατὰ τὸ 1861 ἐπὶ Ἀλεξάνδρου Β' ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δούλων (ψυχῶν) ἐφαίνετο ἡ σημαντικότης τῶν κτήσεων τοῦ ῥώσου κτηματίου. Σημ. τοῦ Μετ.

λέκω, και μετά τινος στιγμῆς τριγμὸν πεσόν-
τος δένδρου διευθυνθεὶς ἀμέσως πρὸς τὸ μέρος
ἐκεῖνο, εἰρήθη ἰνώπιον χωρικῶν τῆς Ποκρόφσκας.
κλεπτόντων τὰ δένδρα του Φωραθέντες, ἐπειρα-
θήσαν νὰ τραπῶσιν εἰς φυγὴν, ἀλλ' ὁ Δουβρόφ-
σκη, τῇ βοήθειᾳ τοῦ ἀμαξηλάτου, συνέλαβεν
ἓνα ἐξ αὐτῶν, τὸν ἔδεσε καὶ τὸν ἀπήγαγεν.
Ἐκτὸς τούτου ἔμειναν εἰς χεῖρας τοῦ νικητοῦ, ὡς
λάφυρα, δύο ἐχθρικοὶ ἵπποι. Τὸν Δουβρόφσκη
κατειχεν ἕμετρος θυμὸς· ποτὲ πρότερον οἱ ἄν-
θρωποι τοῦ Τρογεκούρωφ, ἂν καὶ γνωστοὶ κα-
κοῖργοι, δὲν εἶχον τολμήσῃ νὰ παρανομήσωσιν
ἐντὸς τῶν κτημάτων του, γνωρίζοντας τὰς στενάς
αὐτοῦ μετὰ τοῦ κυρίου των σχέσεις· τώρα δὲ ὁ
Δουβρόφσκη εἶδεν, ὅτι ὠφελούνται ἐκ τῆς μετα-
ξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ γείτονος του ῥήξεως, καὶ ἀπε-
φάσισε, παρὰ τὰς γενικὰς περὶ τοῦ δικαίου τοῦ
πολέμου παραδεδομέναις ἰδέαις, νὰ τιμωρήσῃ
τὸν αἰχμάλωτον του διὰ βραβυλισμῶν, τοὺς δὲ
ἵππους νὰ κρατήσῃ πρὸς ἴδιον ὄφελος.

Αὐθημερὸν ἡ περὶ τοῦ συμβάντος φήμη ἐφθα-
σεν εἰς τὰ ὦτα τοῦ Τρογεκούρωφ, ὅστις ἐγένεον
ἔξω φρενῶν, καὶ εἰς τὴν πρώτην του ὄρμην ἠθέ-
λησε μετὰ τῶν ἀνθρώπων του νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ
τῆς Κηστενιέφσκας (οὕτως ὠνομάζετο τὸ χωρίον
τοῦ γείτονος του,) νὰ τὴν λεηλατήσῃ, καὶ νὰ πο-
λιορκήσῃ τὸν κύριον αὐτῆς ἐντὸς τῆς ἰδίας του
ἐπαύλευς. Τὰ τοιαῦτα ἀνδραγαθήματα δὲν ἤ-
σαν σπάνια δι' αὐτὸν· αἰφνης ὁμως ἐσορίσθη ἄλ-
λο τι. Ἐνῶ περιήρχετο μὲ βαρέα βήματα τὴν
αἵθουσαν, εἶδεν αἰφνης ἐκ τοῦ παραθύρου τρίπ-
πον ἀμαξὴν σταθεῖσαν παρὰ τὴν αὐλείαν θύραν
ἄνθρωπος τις, φέρον μανθῶναν ἐκ χονδρῶ ὑψώ-
ματος, ἐξῆλθε τῆς ἀμαξῆς, καὶ ἐπορεύθη πρὸς
τὸ οἶκημα τοῦ οἰκονόμου. Ὁ Τρογεκούρωφ ἐγνω-
ρίσει τὸν παρεδρὸν Σαβάσκιν, ὃν καὶ δειτταζέει νὰ
προσκαλέσῃ. Μετ' ὀλίγον ὁ Σαβάσκιν ἵ-
στατο ἰνώπιον τοῦ Τρογεκούρωφ καὶ ταπεινῶς
προσκυνῶν ἀνέμενον εὐλαβῶς τὰς διαταγὰς του.

— Καλῶς ἦλθες... Ἐλησμονήσα πῶς σὲ
λένε, εἶπεν ὁ Τρογεκούρωφ· διατί ἦλθες;

— Ἐπήγαινα εἰς τὴν πόλιν, ἐξοχώτατε, ἀ-
πάντησε ὁ Σαβάσκιν, καὶ ἦλθα νὰ μάθω ἀπὸ τὸν
Ἰβάν Δαμιανιτς, ἂν ὑπάρχῃ καμμία διαταγή.

— Εἰς τὴν ὥρην ἦλθες... Σὲ χρειάζομαι
πᾶρε ῥακὶ καὶ ἄκουσε.

Τόσον φιλικὴ ὑποδεξιῶσις ἐξέπληξεν εὐαρέ-
στως τὸν παρεδρὸν· ὅθεν ἠρώτησε νὰ πῆ, καὶ ἡ-
τοιμάσθη ν' ἀκουσῇ τὸν Τρογεκούρωφ μετὰ με-
γίστης προσοχῆς.

— Ἐχὼ ἓνα γείτονα, εἶπεν ὁ Τρογεκούρωφ,
μικροκτηματίαν, ἓνα αὐθάδη, καὶ θέλω νὰ τοῦ
πάρω τὸ κτήμα του... πῶς σοῦ φαίνεται;

— Ἐξοχώτατε, ὑπάρχουν τίποτε ἔγγραφα;

— Ἀνοήσιας μοῦ λές... τί ἔγγραφα; τὸ ζή-

τημα εἶναι νὰ παρῆ τὸ κτήμα καὶ μὲ ἔγγραφα
καὶ χωρὶς ἔγγραφα.

— Ἐξοχώτατε, δύσκολον πρᾶγμα.

— Συλλογίσου, ἀδελφέ, προσπαθήσε νὰ εὑρῇς
τὸν τρόπον.

— Ἄν, π. γ. ἐξοχώτατε, ἦτο δυνατὸν μὲ
κανένα τρόπον νὰ λαβῆτε εἰς τὴν κατοχὴν σας
τὸ ἔγγραφο τῆς ἰδιοκτησίας, δυνάμει τοῦ ὁποῦ
ἐκεῖνος κατέχει τὸ κτήμα του, τότε βέβαια...

— Καταλαμβάνω, ἀλλὰ δυστυχῶς ὅλα τὰ
ἔγγραφα του ἐκάησαν τὸν καιρὸν τῆς πυρκαϊῆς.

— Πῶς, ἐξοχώτατε; τὰ ἔγγραφα του ἐκάη-
σαν; ἀλλὰ τότε τί καλλίτερον θέλετε; εἰς τοι-
αυτὴν περίστασιν ἐνεργεῖτε κατὰ τὸν νόμον, καὶ
καὶ χωρὶς ἀμφιβολίαν θὰ εὐχαριστηθῆτε πληρέ-
στατα.

— Νομίζεις;... Κύτταζε λοιπόν, ἐγὼ βα-
σιζομαι εἰς τὸν ζῆλόν σου, καὶ νὰ ἦσαι βέβαιος
ὅτι θὰ σ' εὐχαριστήσω.

Ὁ Σαβάσκιν χαιρετίσας ἐξῆλθεν, ἔκτοτε δὲ
παρεδόθη ὄλος εἰς τὴν ὑπόθεσιν, καὶ τόσον δε-
ξιῶς ἐνήργησεν, ὥστε ἀκριβῶς μετὰ δύο ἐβδο-
μάδας ὁ Δουβρόφσκη προσεκλήθη νὰ ἐμφανισθῇ
εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ παρουσιάσῃ τὰ ἔγγραφα,
δυνάμει τῶν ὁποίων κατέχει τὸ χωρίδιον Κη-
στενιέφσκαν.

Ὁ Δουβρόφσκη ἐξεπλάγη μεγάλως, καὶ αὐ-
θημερὸν ἔγραψεν εἰς ἀπάντησιν ἀπότομον ἔχθεσιν,
ἐν ἣ ἐδήλου ὅτι τὸ χωρίον Κηστενιέφσκα ἐκληρο-
νόμησε παρὰ τοῦ μακαρίτου πατρός του, ὅτι τὸ
κατέχει δυνάμει τοῦ κληρονομικοῦ του δικαίω-
ματος, ὅτι μὲ τὸν Τρογεκούρωφ δὲν εἶχε νὰ μοι-
ρασῇ τίποτε, καὶ τέλος ὅτι πᾶσα ζήτη ἀπαί-
τησις, ἀφορῶσα τὴν ἰδιοκτησίαν του αὐτῆν, εἶνε
ἀπάτη καὶ δόλος.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη νῆχαιρίστησε λίαν τὸν πά-
ρεδρον Σαβάσκιν, ὅστις εἶδεν ἐξ αὐτῆς πρῶτον
ὅτι ὁ Δουβρόφσκη εἶναι ἄπειρος εἰς τὰς τοιαύ-
τας ὑποθέσεις, καὶ δεύτερον ὅτι ἄνθρωπον τόσον
εὐερέθιστον καὶ ἀπρόσεκτον θὰ δυνήθῃ εὐκόλως
νὰ ἐμπλέξῃ, βάλλων αὐτὸν εἰς δύσκολον θέσιν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Δουβρόφσκη, ἐξετάσας ἀπαθῶς
τὴν ἐρώτησιν ἣν τῷ ἀπέτεινον, εἶδεν ὅτι ἦτο
ἀνάγκη ν' ἀπαντήσῃ ἀκριβεστερα· ὅθεν συνέ-
ταξεν ἐσκεμμένως ἕτερον ἔγγραφο, ὅπερ ὁμως
κατόπιν ἐκρίθη ἀνεπαρκές.

Ἡ ὑπόθεσις παρετείνετο. Πεπειθῶς εἰς τὸ δι-
καιόν του, ὁ Δουβρόφσκη ὀλίγον περὶ αὐτῆς ἐ-
φρόντιζε· δὲν εἶχεν οὔτε τὴν ἐπιθυμίαν οὔτε
τὴν δυνάμιν νὰ ἐξοδεύῃ, πρῶτος δὲ αὐτὸς ἐσκω-
πε τὸ ἐλαστικὸν τῆς συνειδήσεως τῶν δημο-
σίων ὑπαλλήλων, καὶ ἡ ἰδέα τοῦ νὰ γείνη θυμὸν
δόλου δὲν τῷ ἐπήρχετο κατὰ νοῦν. Ἀλλὰ καὶ ὁ
Τρογεκούρωφ ὀλίγον ἐσκεπτετο περὶ τῆς ἐπιτυ-
χίας τῆς ὑποθέσεως. Ἄντ' αὐτοῦ ἐνησυχῶντο ὁ
Σαβάσκιν, ἐνεργῶν ἐπ' ὀνόματι του, φοβίζων καὶ

δωροδοκῶν τοὺς δικαστὰς, ἐξηγῶν δὲ τὰ αὐτο-
κρατορικὰ διατάγματα κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ.
Ὅπως δὴποτε, ἐν ἔτει 18... τὴν ἐνάτην Φε-
βρουαρίου, ὁ Δουβρόφσκη προσεκλήθη, διὰ τῆς
ἀστυνομίας τῆς πόλεως, νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸ πρω-
τοδικεῖον*** ὅπως λάβῃ γνώσιν τῆς ἀποφάσεως,
εἰς τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ στρατηγοῦ Τρο-
γεκούρωφ ὑπόθεσιν περὶ τοῦ διαφιλονεικουμένου
κτημάτος, καὶ ὑπογράψῃ τὴν ἔγκρισιν αὐτοῦ, ἢ
τἀνάπαλιν. Αὐθημερὸν ὁ Δουβρόφσκη ἀνεχώ-
ρησε διὰ τὴν πόλιν, ἀλλὰ προδραμῶν ὁ Τρογε-
κούρωφ διῆλθεν ἰνώπιόν του, προσέβλεψαν δὲ
ἀλλήλους ὑπεροπτικῶς, καὶ ὁ Δουβρόφσκη πα-
ρετήρησεν ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ ἀντιδικου του
σκληρὸν μειδιάμα.

Φθᾶσας εἰς τὴν πόλιν, ὁ Δουβρόφσκη κατέ-
λυσε παρὰ τινι γνωρίμῳ τοῦ ἐμπόρου, παρ' ᾧ καὶ
διενυκτέρευσε, τὴν πρωΐαν δὲ τῆς ἐπιούσης ἐνε-
φανίσθη εἰς τὸ δικαστήριον, ὅπου οὐδενὸς ἐπί-
στυρε τὴν προσοχὴν. Κατόπιν ἐφθασε καὶ ὁ Τρογε-
κούρωφ, ὃν τὰ μέλη ἐδέχθησαν δουλοπρεπέστα-
τα, καὶ τῷ προσέφερον θρανίον, ἀπὸ σέβας πρὸς
τὸν τίτλον, τὰ ἔτη, καὶ τὸν σωματικόν του ὄγ-
κον, ἐνῶ ὁ Δουβρόφσκη ὄρθιος, ἐστηρίζετο ἐπὶ
τοῦ τοίχου. Ἐν τῷ μέσῳ βαθείας σιγῆς ὁ γραμ-
ματεὺς ἀνέγνω τὴν ἀπόφασιν. Ἀφοῦ δ' ἐσιώπη-
σεν, ὁ παρέδρος ἠγέρθη, καὶ ἀποταθείς μετὰ βα-
θείας ὑποκλίσεως πρὸς τὸν Τρογεκούρωφ, τὸν προ-
σεκάλεσε νὰ ὑπογράψῃ. Ὁ θριαμβεύων Τρογε-
κούρωφ ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς του τὸν κάλαμον,
καὶ διὰ τῆς ὑπογραφῆς του ἐδήλωσε τὴν πλήρη
αὐτοῦ εὐαρέσκεϊαν.

Ἦλθεν ἡ σειρά τοῦ Δουβρόφσκη. Ὁ γραμμα-
τεὺς τῷ παρουσίασε τὸ ἔγγραφο, ἀλλ' ἐκεῖνος
ἴστατο μὲ τὴν κεφαλὴν κάτω νεύουσαν. Ὁ
γραμματεὺς ἐπανελάβε τὴν πρόσκλησιν νὰ ὑπο-
γράψῃ τὴν ἔγκρισιν ἢ τὴν ἀποδοκιμασίαν αὐτοῦ,
ἐκν, παρ' ἐλπίδα, φρονῆ ὅτι ἔχη δικαίον, καὶ
σκοπεύῃ νὰ ἐφεσιβάλῃ τὴν ὑπόθεσιν.

Ὁ Δουβρόφσκη ἐσιώπη... Αἰφνης ἤγειρε τὴν
κεφαλὴν, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐξήστραψαν, ἐκρούσε
διὰ τοῦ ποδός του τὸ ἔδαφος, καὶ ὠθήσας ἰσχυ-
ρῶς τὸν γραμματεῖα, τὸν ἔρριψε κατὰ γῆς, εἶτα
δέ, ἀρπάσας τὸ μελανοδοχεῖον, ἐτίναξεν αὐτὸ
κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ παρέδρου. Φρίκη κατέ-
λαβε πάντας· εἰς τὸν θόρυβον οἱ φύλακες ἔδρα-
μον, καὶ μετὰ κόπου ἠδυνήθησαν, σύροντές τον,
νὰ τὸν ὀδηγήσωσι μέχρι τοῦ ἐλκθήρου του. Ὁ
Τρογεκούρωφ ἐξῆλθε κατόπιν, συνοδευόμενος ὑπὸ
τῶν μελῶν τοῦ δικαστηρίου. Ἡ αἰφνιδία παρα-
φροσύνῃ τοῦ Δουβρόφσκη ἰσχυρῶς ἐπέδρασεν ἐπὶ
τῆς φαντασίας του, καὶ οὐδεμίαν καλῆς λέξεως
ἠξίωσε τοῦ δικαστῆς, ὅτινας ἀνέμενον τὰς εὐχα-
ριστίαις του, ἀνεχώρησε δ' ἀμέσως εἰς Ποκρόφ-
σκαν, αἰσθανόμενος τύψεις συνειδήτος, καὶ μὴ
ἐντελῶς ἰκανοποιημένος ἐκ τοῦ θριάμβου του. Ἐν

τούτοις ὁ Δουβρόφσκη ἠσθένησε, προσκληθεὶς
δὲ ὁ ἐκεῖ ἰατρός (κατὰ τύχην οὐχὶ πολὺ ἀμα-
θῆς) τὸν ἀφήμαξεν ἀμέσως διορίσας συγχρόνως
ἐπίθεσιν βδελλῶν καὶ ἐκδορίων· πρὸς τὸ ἐσπέρας
ὁ ἀσθενὴς ἦτο καλλίτερα, καὶ τὴν ἐπαύριον τὸν
ἔστειλαν εἰς τὸ χωρίον του, ὅπερ σχεδὸν δὲν τῷ
ἀνῆκε πλέον.

Γ.

Παρῆλθεν ὀλίγος καιρὸς, ἀλλ' ἡ ὑγεία τοῦ
ἀσθενούς Δουβρόφσκη δὲν ἐβελτιούτο. Καὶ καὶ
μὲν ἡ παραφροσύνῃ δὲν εἶχε πλέον ἐπαναληφθῆ,
αἱ δυνάμεις του ὁμως προφανῶς ἠλαττοῦντο.
Ἀφήσας τὰς συνήθειαις του ἐνασχολήσεις, σπανίως
ἐξήρχετο τοῦ κοιτῶνός του, καὶ ἐπὶ ὀλοκλήρους
ἡμέρας ἔμεινε βυθισμένος εἰς σκέψεις. Ἡ Γεγό-
ροβνα, ἀγαθὴ γραῖα, παιδοκόμος ἄλλοτε τοῦ υἱοῦ
του, ἐφρόντιζεν ἤδη περὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ὡς
περὶ βρέφους· τῷ ἐνθύμιζε τὴν ὥραν τοῦ φαγη-
τοῦ καὶ τοῦ ὕπνου, τῷ ἐδίδεν ἢ ἰδίαν τὴν τρο-
φήν του, καὶ τὸν ἐβόηθει νὰ κατακλιθῆ. Ὁ Δου-
βρόφσκη ὑπήκουεν αὐτῇ καὶ μόνον μετ' αὐτῆς
συνεκοινωνεῖ. Δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ σκεφθῆ περὶ
τῶν ὑποθέσεων του, ἢ δὲ Γεγόροβνα εἶδε τὴν
ἀνάγκην νὰ γνωστοποιήσῃ τὰ διατρέξαντα εἰς
τὸν νέον Δουβρόφσκη, ὑπηρετοῦντα εἰς ἓν τάγμα
τοῦ πεζικοῦ τῆς φρουρᾶς καὶ εὐρισκόμενον τότε
εἰς Πετρούπολιν. Ὅθεν ἀποσπάσασα φύλλον χάρ-
του ἐκ τοῦ βιβλίου τῶν ἐξόδων, ὑπηγόρευσε εἰς
τὸν μάγειρον Χαρίτωνα, τὸν μόνον ἐγγράμμα-
τον τοῦ χωρίου, ἐπιστολήν, ἣτις καὶ αὐθημερὸν
ἐστάλη εἰς τὸ ταχυδρομεῖον.

Εἶναι ἤδη καιρὸς νὰ γνωρίσῃ ὁ ἀναγνώστης
τὸν ἀληθῆ ἥρωα τῆς διηγήσεώς μας.

Ὁ Βλαδίμηρος Δουβρόφσκη ἐξεπαιδεύετο εἰς
τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν τῶν εὐγενῶν, ὅπθεν
εἶχεν ἐξέλθῃ μὲ βαθμὸν ὑπαξιωματικοῦ τῆς φρου-
ρᾶς. Ὁ πατήρ του δὲν ἐφείδετο ποσῶς χρημάτων
διὰ τὴν ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν τοῦ υἱοῦ του, ὅστις
ὀρμητικῶν χαρακτηρισμῶν καὶ φιλόδοξος, νῆχαιρίσκει
τὰς ἰδιοτρόπους ὀρέξεις του, ἐπαίξεν, ἐδανείζετο
καὶ οὐδόλως περὶ τοῦ μέλλοντος μεριμνῶν, ὠνει-
ροπόλει ἐνίοτε, ὅτι θάπτον ἢ βράδιον, θὰ εὐρι-
σκε πολὺφερνον νύμφην.

Ἐσπέραν τινὰ εἶχον συνέλθῃ παρ' αὐτῷ ἀξιο-
ματικοὶ τινες καὶ διεσκέδαζον ἐξηπλωμένοι καὶ
καπνίζοντες, ὅτε ὁ θαλαμηπόλος του Γρήσας
τῷ ἐπέδωκεν ἐπιστολήν, ἣς ἡ ἐπιγραφή καὶ ἡ
σφραγὶς ἐξέπληξε σφόδρα τὸν νεανίαν. Ὅθεν ἀ-
ποσφραγίσας ἀμέσως αὐτήν, ἀνέγνωσε τὰ ἀκού-
λουθα.

«Κυρίε μας Βλαδίμηρε Ἀνδρέιτς, ἐγὼ ἡ
δαδά σου, τολμῶ νὰ σοῦ γράψω διὰ τὴν ὑγείαν
τοῦ πατέρα σου. Εἶναι πολὺ ἀσχημα, καμμία
φορὰ παραμιλεῖ, καὶ ὅλη τὴν ἡμέραν κάθεται σὺν
μικρῷ παιδάκι—καὶ εἶνε στοῦ Θεοῦ τὸ χέρι καὶ
ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατός μας—Νὰ ἔλθῃς εἰδῶ,

καλό μου παλληκάρι· εμείς θα σου στείλωμε και Άλογα εις τήν Άμμουδιά. Άκούεται, πώς τὸ Κριτήριο ἔρχεται νὰ μᾶς παραδώσῃ ὅλους εἰς τήν ἐξουσία τοῦ Τρογκεκούρωφ, διότι λένε εἴμαστε ἐδικοί του—μὰ εμείς ἀπο τὰ παλιὰ χρόνια εἴμαστε ἐδικοί σας—καὶ ποτὲ τέτοιο πρᾶγμα δὲν τὸ ἀκούσαμε. Ἐσὺ αὐτοῦ εἰς τήν Πετρούπολι εἰμπορεῖς ν' ἀναφερθῆς εἰς τὸν πατέρα τὸν βασιλέα μας, νὰ μὴ μᾶς ἀδικήσουν Μένω ἢ πιστὴ σου δούλα Ἀρῆνα Γεγόροβνα Βουζιρόβα.»

Ὁ Βλαδίμηρος Δουβρόφσκις μετὰ συγκινήσεως ἀνέγνωσε τρεῖς καὶ τετρακτὸς τὰς ἀσυναρτήτους ταύτας γραμμὰς. Εἰς μικρὰν ἡλικίαν εἶχε μείνῃ ῥφανὸς μητρός, μόλις δὲ γνωρίσας τὸν πατέρα του, ὀκταετῆς ἐστάλη εἰς Πετρούπολιν. Οὐχ ἦττον ἦτο μετ' αὐτοῦ νοερώς συνδεδεμένος, καὶ τοσοῦτῳ μᾶλλον ἠγάπα τὴν οἰκογενειακὴν ζωὴν, ὅσῳ ὀλιγώτερον εἶχεν ἀπολαύσῃ τῶν ἡρέμων αὐτῆς θελήτρων.

Ἡ ἰδέα τοῦ ν' ἀπολέσῃ τὸν πατέρα του τῷ ἐπροξένει βαρεῖαν ὀδύνην, ἣ δὲ θεσις τοῦ δυσμοῖρου ἀσθενούς, ἦν ἐμάντευεν ἐκ τῆς ληθηθείσης ἐπιστολῆς, τὸν ἐπλήρου φρίκης. Ἐφρανταζετο τὸν πατέρα του, εἰς τὸ ἀφανὲς χωρίον του, ἐγκαταλειμμένον εἰς τὰς χεῖρας γραικῶν εὐήθους καὶ τῶν ὑπηρέτων... ἀπειλούμενον ὑπὸ συμφορᾶς τινος, καὶ φθινοντα, ἀνεῦ βοηθείας, ἐν ὀδύνασι σωματικαῖς καὶ ψυχικαῖς. Ὁ Βλαδίμηρος ἐμέμφετο ἑαυτὸν διὰ τὴν ἔνοχον ἀμέλειάν του. Πρὸ καιροῦ στερούμενος εἰδήσεων, οὔτε κἂν εἶχε σκεφθῆ νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τοῦ πατρὸς του, ὑποθέτων αὐτὸν ταξιδεύοντα, ἢ ἀπασχολημένον εἰς οἰκιακὰς φροντίδας.

Ὅθεν ἀπεφάσιζε ν' ἀναχωρήσῃ, καὶ μάλιστα νὰ δώσῃ τὴν παρτίτησίν του, ἂν ἡ κατάστασις τοῦ πατρὸς του δὲν ἤθελε τῷ ἐπιτρέψῃ ν' ἀπομακρυνθῇ αὐτοῦ. Οἱ συντροφοὶ του, ἐνόησαντες τὴν ἀνησυχίαν του ἀπῆλθον, ὁ δὲ Βλαδίμηρος μείνας μόνος, ἔγραψεν ἀναφορὰν ζητῶν ἄδειαν ἀπουσίας, καὶ, μὲ τὴν καπνοσύριγγα ἀνὰ χεῖρας, ἐβυθίσθη εἰς βαθείας σκέψεις.

(Ἔπεται συνέχεια)

Π. Α. Α.

Η ΑΝΑΣΣΑ

(Ἐκ τοῦ συγγράμματος Ἡ κοινωνία τοῦ Λονδίνου.)

Ἀπέχου τῆς Ἀνάσσης! ἀναφωνεῖ ἡ Ἀγγλία. Πᾶς Ἀγγλὸς εἴτε οὐίγος εἴτε τόνος συμφωνεῖ καὶ πρὸς τὸν δεινότερον ἀντιπαλον του, θεωρῶν τὴν Α. Μ. τὴν Ἀνασσαν Βικτωρίαν ὡς ὄν ὑπερφυές, ὡς ἐννοιά τινα ἀφηρημένην, ἢ μᾶλλον ὡς τι πνευματικόν. Πᾶς πολίτης τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου ἔν μὴ εἶνε δημοκρατικός—πρᾶγμα ἐκ τῶν σπα-

νωτάτων—, λατρεῖ τὴν Ἀνασσαν ὡς ὁ εἶδω-
λολάτρης τὸ εἶδωλόν του, αἰσθανόμενος ἐν ταύτῳ
φθὸν δεισιδαίμονα καὶ θαυμασμὸν ἀπεριόριστον.

Ἄλλ' ἐγὼ Ῥώσος ὢν, καὶ οὐδένα λόγον ἔχων
ἵνα θεωρῶ τὴν Α. Μ. τὴν Ἀνασσαν Βικτωρίαν
ὡς τὴν ἐκδήλωσιν θεοῦ τινὸς δικαίου, θάπο-
τολήσω νὰ ἀνεγείρω ὀλίγον τὸ παραπέτα-
σμα τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἀτενίσας εἰς τὸ εἶδωλον, νὰ
παραστήσω εἰς ὑμᾶς εἰλικρινῶς τὴν γυναῖκα, ἣν
ἀποκρύπτει ἀπὸ τῶν βλεμμάτων τῶν ἀνθρώπων
ἢ λάμψις τοῦ στέμματος.

Καὶ ἐν πρώτοις μάθετε ὅτι ἡ νῦν Ἀνασσα καὶ
ἡ ζῶντος ἔτι τοῦ συζύγου τῆς Ἀνασσῆς εἶνε δύο
γυναικες ὅλως διάφοροι. Ἐκείνη μὲν εἶχε τὸν
ἄνδρα τῆς ὀδηγόν, σύμβουλον, λατρεύουσα αὐτὸν
σταθερῶς· εἶχεν αὐτὴν μεγαλοπρεπῆ, ἦτο εὐφρο-
στάτη, θελκτικὴ, γελοῖσα, ἀμέριμνος, ἀρεσκο-
μένη καὶ εἰς τὰ ἐλάχιστα ἀνεῦ τινὸς ὑπερηρα-
νείας. Ἡ ἀξίερατος Ἀνασσα διηυθέτει διὰ τῶν
ἰδίων αὐτῆς χειρῶν τὴν αἵθουσάν της παρόντος
τοῦ Μένδελσον καὶ ἐτραγώδει τρέμουσα ἐνώπιον
αὐτοῦ. Ἐτήρει δὲ ἐθιμοτυπίαν τοσαύτην μόνον,
ὅσῃν ἀπῆται ἡ θεσις της, ἠσθάνετο τὰς συγκινή-
σεις νεαρᾶς μητρός, ἠγάπα τὰς διασκεδάσεις
καὶ δὲν το ἀπέκρυπτεν, ἀνεμιγνύετο μετὰ τῶν
ὑπηκόων της καὶ ἐπέχεεν ἐπὶ τοῦ ἔθνους ὅλου τὴν
μαρμαρυγὴν τῆς εὐδαιμονίας της. Ἐπι δὲ πρὸς
τούτοις ἦτο γυνὴ ἐξαιρέτως κομψοτάτη.

Ἄλλὰ τίς ἤθελε δυνηθῆ νὰ ἀναγνωρίσῃ ὅτι
ἡ Ἀνασσα ἐκείνη εἶνε ἡ σήμερον γεγηρακυῖα
γυνὴ, ἡ ἀρχαιότροπος, ἀπέρητος, νοθηρὰ τὴν ὄ-
ψιν καὶ σκαιῶς διαλεγόμενη, ἡ φεύγουσα μὲν
τούς ἀνθρώπους, ἀδικαίειως δὲ πενθοῦσα καὶ
πνιγομένη ἐν τῇ πικρίᾳ τῶν λυπηρῶν ἀναμνή-
σεων καὶ πόθων της, οὕτως ὥστε οἱ περὶ αὐτὴν
νομίζουσι πολλάκις ὅτι ἔχουσιν ἐνώπιον αὐτῶν
νοῦν καταπεπτωκότα εἰς πρόωρον τρόπον τινὴ
ἠθικόν γῆρας.

Ἡ θλίψις μετέβαλε τελείως τὴν φύσιν τῆς
Ἀνάσσης· καὶ ὁ βλέπων αὐτὴν ἐκ τοῦ σύγγενος
αἰσθάνεται ἐναλλάξ θαυμασμὸν καὶ ἀντιπάθειαν,
ἄλλως δὲ, ἵνα τὸ εἶπωμεν καθαρὰ ἀπαξ διὰ
παντός, εἶνε γυνὴ παράδοξος καὶ ἀκατανόητος·
διότι ἡ μεγάλη ποικιλία ἢ κατὰ πᾶσαν ὄραν
ἀναφανομένη ἐν τε τῷ χαρακτῆρι αὐτῆς καὶ
ταῖς πράξεσι, συντελεῖ τὰ μάλιστα εἰς τὸ νὰ ἀ-
ποπλανᾷ καὶ τὸν ἀκριβέστατον καὶ λεπτότατον
παρατηρητὴν. Προκειμένου νὰ γίνῃ ἡ εἰκὼν τῆς
Α. Μ. τῆς Ἀνάσσης Βικτωρίας ζώσης, ἢ εἰκὼν
αὐτῆς θὰ εἶνε κατ' ἀνάγκην μεστὴ ἀντιφάσεων·
μεγάλῃ καὶ μικρᾷ ὡς Ἀνασσα, χήρα ἀπαραμύ-
θητος καὶ εὐπαραμύθητος, μήτηρ καλὴ καὶ μή-
τηρ δυσάρεστος, τηρεῖ μετ' εὐλαθείας τὰ χρι-
στιανικὰ αὐτῆς καθήκοντα καὶ οὐδόλως εἶνε φι-
λοθηρσκος, γυνὴ εὐφροστάτη καὶ ἐνίοτε μαρο-
τάτη, καρδία εὐπαθὴς ἀλλὰ πολλάκις ἀδυσώ-

πητος καὶ ὑβριστικὴ, γυνὴ ἐκπρεπεστάτη καὶ
περισπούδαστος καὶ ἐξαίφνης ἐλάχιστου λόγου
ἄξια, αὐτόχρημα αἰνίγμα δύσλυτον.

Μετὰ θάνατον ἡ Ἀνασσα Βικτωρία θὰ ἔχη
ἐξ ἴσου καὶ τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς καὶ τοὺς ἐναντίον
αὐτῆς· ἀλλὰ τὴν κρίσιν ἀμφοτέρων θὰ ἐπισκιάσῃ
καθ' ὅλου τὸ μυστήριον.

Πολλοὶ Ἀγγλοὶ, τῆς τάξεως ἰδίᾳ τῶν ἀστῶν,
ἀγαπῶσιν ἔτι τὴν Ἀνασσαν τῶν αὐτομάτως
καὶ καθ' ἑξῆς. Ἄλλ' ἡ Α. Μ. ἡ Ἀνασσα Βικτω-
ρία δὲν δεσπόζει πλέον τοῦ λαοῦ της, βλέπει
καὶ αὐτὴ ἐξαφανιζόμενον κατὰ μικρὸν τὸ ἀξι-
ωμα αὐτῆς καὶ τὸ γόητρον. Ἡ ἀληθὴς Ἀνασσα
συναπέθανε μετὰ τοῦ πρίγκιπος Ἀλβέρτου τοῦ
συζύγου της, ἢ δ' ἔτι ζῶσα εἶνε μόλις ἡ σκιά
τῆς πρώτης.

Ἐν τούτοις θὰ προσπαθῆσω νὰ τὴν παρα-
στήσω ὑπὸ τὴν τριπλὴν αὐτῆς ὄψιν, τουτέστιν
ἐν τῷ πολιτικῷ βίῳ, τῷ ἐπισήμῳ καὶ τῷ οἰκο-
γενειακῷ.

Ἡ Ἀνασσα Βικτωρία εἶνε θυγάτηρ τοῦ δου-
κὸς τοῦ Κέντ, νεωτέρου ἀδελφοῦ Γεωργίου τοῦ
Δ', ἀμφοτέρων ἀποθανόντων ἀπαιδίων, ἀπερι-
σκεψία εἰς τὴν οὐδόλως θὰ ὑποπέσῃ ἡ νῦν βασι-
λεύουσα οἰκογένεια, ἥς ἡ περὶ τούτου πρόνοια
εἶνε ἴσως ὑπερβολικὴ.

Τὸ Σύνταγμα θεωρεῖ τὴν Ἀνασσαν ὡς ἀλά-
θητον, ἀπαραβίβιστον καὶ ἀνεύθυνον, ἔχουσαν δὲ
πάντα τὰ δικαιώματα καὶ κατέχουσαν αὐτὰ ἀ-
πόλυτα, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὄρω οὐθένος τούτων νὰ ποι-
ῆται χρῆσιν. Τὸ Σύνταγμα κελύει τὴν βασιλίσ-
σαν νὰ κυβερνᾷ διὰ τῶν ὑπουργῶν της, ἔκφρα-
σις ἀκατάλληλος τὴν σήμερον· διότι οὐ μόνον
δὲν κυβερνᾷ πλέον, ἀλλ' οὐδὲ κἂν ὑφίσταται τὴν
ἐνόχλησιν τοῦ νὰ βασιλεύῃ.

Ἐνίοτε ἀναλογιζόμενός τις τὸ φᾶσμα τοῦτο,
ἐρωτᾷ ἑαυτὸν ἐὰν ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας ζῇ
ἔτι, καὶ ὁποῖόν τι τῶν ἐθνικῶν αὐτῆς καθηκόν-
των ἐπιτελεῖ.

Καὶ ἂν παρητεῖτο ἅμα τῷ θανάτῳ τοῦ πρίγ-
κιπος Ἀλβέρτου, δὲν θὰ ἦτο νῦν μᾶλλον ἀπο-
μεμονωμένη ἀπὸ τῶν ὑπηκόων της, τὴν ἐνδύμ-
νον αὐτῆς θλίψιν μεταφέρει ἀπὸ ἀνακτόρου εἰς
ἀνάκτορον διανέμουσα τὴν ὑπαρξίν της μεταξὺ
τοῦ Οὐίνδσορ ἐν τῇ κομητείᾳ Βέρκς, τῆς Ὁσβόρ-
νης ἐν τῇ νήσῳ Οὐάϊτ καὶ τοῦ Βαλμοράλ ἐν
Σκωτίᾳ, οὐδόλως ἀξιοῦσα νὰ ἐνθυμηθῇ ὅτι ἔχει
καὶ πρωτεύουσαν, ἐνθα ἡ ἐμφάνισις της ἤθελεν
ἀναζωογονήσῃ τὴν μεμαρμαμένην καὶ ἐσβεσμέ-
νην αὐτὴν. Ἀγνωστος εἰς τὴν νέαν γενεάν οὐδὲν
ἐποίησε πρὸς ἐκρίζωσιν τοῦ σπέρματος τῶν δη-
μοκρατικῶν, ὅτινες εὐδοκίμουσιν ἐνεκα τῆς ἀ-
πομακρύνσεως τῆς Ἀνάσσης καὶ μᾶλλον ἐμφυ-
τεύονται ἐν τῷ πνεύματι τῶν ὑπηκόων. Καὶ τοι
δὲ ὑφίσταται ἐν Ἀγγλίᾳ πίστις εἰς τὸ βασιλι-
κὸν αἶσθημα, ἢ χώρα αἴτη φαίνεται ὠρμάζουσα

εἰς πᾶν ἄλλο εἶδος πολιτεύματος ἢ τὸ μοναρχι-
κόν. Ἐὰν δὲ τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον ἐγένετο
δημοκρατία μετὰ προέδρου γυναικῆς, ἢ μετα-
βολὴ θὰ συνίστατο ἐν τῇ μερρῇ μόνον οὐχὶ δὲ
πράγματι ἢ ἐν τῷ προαιωνίῳ μηχανισμῷ τῶν
θεσμῶν.

Ἡ Α. Μ. ἡ Ἀνασσα Βικτωρία παρασκευά-
ζει θαυμασίως τὸ ἔδαφος πρὸς ἠπιάν μετάβα-
σιν. Ἀποκρύπτουσα ἑαυτὴν ἀπὸ τῶν βλεμμά-
των τῶν ὑπηκόων της καὶ συνθηθίζουσα αὐτούς
νὰ μὴ τὴν βλέπωσιν, ἀπέδειξεν ἀνεπαισθήτως
ὅτι εἶνε περιττὴ. Ἡ Ἀγγλία δαπανᾷ πλείστα
ὄσα χάριν τῆς βασιλικῆς οἰκογένειας, παρέχουσα
κατ' ἔτος νέας πιστώσεις πρὸς τινὰ τῶν ἀπειρο-
πληθῶν βλαστῶν της. Ὁ δὲ τόπος ἤρχισεν ἤδη
νὰ διανοητῆται ὅτι ἡ βασιλεία εἶνε πολυδάπανος
καὶ δὲν εἶνε τοῦλάχιστον στοιχείον ζωτικόν οὐδὲ
κατ' ἀκολουθίαν χρήσιμον εἰς τὴν κυβερνητικὴν
λειτουργίαν.

Ἡ Ἀγγλία δημοκρατουμένη θὰ ἦτο ἀρὰ γε εὐ-
δαιμονοστερέα; Ἄγνοῶ, ἀλλὰ καὶ τὸ ζήτημα εἶνε
ἀρκούντως σπουδαῖον, ὥστε νὰ το μελετήσῃ τις
καὶ νὰ το βασανίσῃ. Ἡ Ἀνασσα, ὀφειλομένη νὰ
το ἀναγνωρίσωμεν, ἔχει φρονήματα πολιτικά καὶ
δὲν εἶνε γυνὴ ἀμαθῆς, διδάσκαλοι αὐτῆς ἐγένοντο
ὁ Πήλ, ὁ Ῥώσελ, ὁ Παλμερστὼν, ὁ Ρήκονσφιλδ,
ὁ Γλαδστον. Μορφώθεισα καὶ χειραγωγηθεῖσα
ὑπὸ τῆς φρονήσεως καὶ τῆς συνέσεως τοῦ πρίγ-
κιπος Ἀλβέρτου, εἶνε ἰκανωτάτη εἰς τὸ νὰ κρίνῃ
καὶ ἀποφασίσῃ περὶ παντός ζητήματος, ὅσας
θελήσῃ νὰ ἐργασθῇ πρὸ τούτο. Οἱ διπλωμάται
καὶ οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες οἱ πλησιάζοντες αὐτὴν
ἐκπλήσονται διὰ τὰς εὐρείας αὐτῆς γνώσεις, τὴν
σαφῆνειαν τῶν διανοημάτων καὶ τὴν τεραστίαν
μνήμην. Ἄλλ' ἡ παθητικὴ αὐτῆς στάσις ἢ ὑπερ-
βαίνουσα τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ συντάγματος καὶ ἡ
ἀποχὴ ἀπὸ παντός πράγματος, ἐλαττοῦσι καὶ
τὸ ἐκ τῶν ἀρετῶν της ὄφελος. Καὶ οὕτω πικρῶς δι-
καιοὶ ὁσήμεραι ἔτι μᾶλλον τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Νιζάρ
ῤῥθὲν: «Ἡ Ἀνασσα οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ σεπτὸς
ὄμηρος καθεργγμένος ὑπὸ τῆς ἐλευθερίας ἐν τοῖς
ἀνακτόροις.»

Συγγραφεῖς Ἀγγλοὶ ἐπαραλλήλῃσιν τὴν βα-
σιλείαν τῆς Βικτωρίας καὶ τὴν τῆς Ἐλισάβετ· ἀλλὰ
διατὶ ἀρὰ γε; Δόξα τῷ Θεῷ ἡ νῦν Ἀνασσα δὲν
ἐμίμνε τὴν βασιλείαν της διὰ τῶν ἐγκλημάτων
τῆς προγόνου αὐτῆς· ἐὰν δὲ εἶνε ὑποδεστέρα ἐ-
κείνης κατὰ τὴν εὐφυίαν, δι' αὐτὸ τοῦτο ἔχει πνεῦ-
μα συμφρονότερον πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς θέ-
σεως της. Διότι τί τὴν ἤθελε τὴν δραστηριότη-
τα τῆς Ἐλισάβετ ἐν συνταγματικῇ κυβερνήσει;
Τούναντιον ἢ Βικτωρία, κατέστη πρότυπον τῆς
προσωπικῆς ἀφανείας πρὸ τοῦ ὑπουργείου καὶ
τοῦ Κοινοβουλίου. Ὅθεν ἡ Ἀνασσα ἀποχωρεῖ ὁση-
μέραι ἀπὸ τοῦ δημοσίου βίου, τοῦ ἐπισήμου βίου,
ἐπιρρίπτουσα εἰς τὸν πρίγκιπα τῆς Οὐαλλίας πᾶ-

σας τὰς ἀγγαρείας εἰς ἃν κατὰ μικρὸν μετεβίβασε καὶ πάντα τὰ βασιλικά καθήκοντα : τοὺς χοροὺς, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὥστε ὁ μὲν πρίγκιψ τῆς Οὐαλλίας προεδρεύει πασῶν τῶν ἐν τῇ Αὐλῇ τελετῶν, ἡ δὲ βασίλισσα περιωρίσθη εἰς ὀλίγας τινὰς ὅλως ἰδιαιτέρας καὶ ὠρισμένους ὑποδοχάς, καὶ εἰς ἐπισήμους τινὰς ἐπισκεψίμους. Τὰ γέφυματά της εἶνε σύντομα καὶ ψυχρά, οἱ δαιτυμόνες ἐπιτετηδευμένοι, αἱ δὲ κυραὶ τῆς τιμῆς μοίμαι τεταγμένοι περὶ τῆς βασιλικῆς Σφιγγός. Ἐν τῇ τῇ ἐρημίᾳ δὲ ταύτῃ, ἐξ ἧς ἐλλείπει πᾶσα κίνησις καὶ ζωή, ἡ ἔθιμοτυπία τηρεῖται ἀκριβέστατα εἰς ὑπερβολὴν ἀληθῶς ἀφόρητον καὶ ὀχληράν.

Ἡ γηραιὰ κόμισσα Βοῦνσεν διηγείται ὅτι προσκληθεῖσά ποτε ὑπὸ τῆς Ἀνάσσης εἰς γαῦμα, ἐπειδὴ κατείχετο ὑπὸ δεινῆς καταρροῆς, ἐδέησε νὰ καταφύγῃ εἰς ταχυδακτυλουργικά τεχνάσματα ἵνα ἐγκρύψῃ κοινὸν φινόμακτρον ἐν τῷ ἐπισήμῳ ἐκ τριχάπτων μαντηλίου της.

Πολλάκις δὲ εἶνε ἀστεία ἡ ἀκρίβεια τῆς τηρήσεως τῆς ἔθιμοτυπίας. Παραδείγματος χάριν αἰετοὶ αἱ εἰς τὴν τράπεζαν τῆς Ἀνάσσης προσκεκλημένοι κυραὶ ὀφείλουσι νὰ προσέρχωνται γυμνὸν ἔχουσαι τὸν τράχηλον, οὐ ἕνεκα πολλὰ ὀμοπλάται φιοῦσιν. Ἡ Α. Μ. ἡ Ἀνασσα Βικτωρία ἐμμένουσα εἰς τοὺς ἀρεσκόντας αὐτῇ συρμούς τῆς νεότητός της δὲν θέλει νὰ ἴδῃ συρμούς ἄλλους, πᾶς δὲ νέος συρμὸς τὴν ἐξερεθίζει. Ὅτε δὲ ἡ πριγκίπισσα τῆς Οὐαλλίας εἰσήγαγε τὰς ἀφελείας, ἡ Ἀνασσα ἐμήνυσε διὰ τινος τῶν θαλαμηπόλων εἰς τὴν λαϊκὴν Σ' ἐμφανισθεῖσαν πρὸ τῆς Ἀνάσσης μετὰ τῶν ἀφελειῶν ἃς εἶχον ἤδη πᾶσαι αἱ Ἀγγλίδες, νὰ ἀπέλθῃ, καὶ τότε μόνον νὰ ἀναφανῆ εἰς τὴν Αὐλὴν, ἀφ' οὗ αὐξήθωσιν αἱ κατὰ τὸ μέτωπον κεκοιμημένοι τρίχες.

Αἱ κυραὶ ὀφείλουσι νὰ ἔχωσιν ὡς κόσμημα τῆς κεφαλῆς τὰ τρία λευκὰ πτερὰ τὰ ἐπὶ τοῦ οἰκοσήμου τοῦ πρίγκιπος τῆς Οὐαλλίας, καὶ ταῦτα ἐμπετηγμένα ὄρθι ἐμπροσθεν ὡς τὴν λοριὰν πτηνῶν τινῶν ἢ ἀρχηγῶν τινος τῆς φυλῆς τῶν Σιού. Ἄν δὲ τύχῃ κυρία τις νὰ φορῇ τὸν λόφον τοῦτον κατ' ἄλλον τρόπον ἢ ὡς κελεύει ὁ κανονισμός, πάραυτα ἀποστέλλεται εἰς τὸ κάτοπτρόν της νὰ τὰ διορθώσῃ. Ἡ μίστρες Λάγγτρυ ἐνεφανίσθη ποτὲ πρὸ τῆς Ἀνάσσης φέρουσα μὲν τὰ τρία πτερὰ, ἀλλὰ κατὰ πολὺ φιλάρεσκον τρόπον παρευθὺς ἀπεστάλη θαλαμηπόλος τις πρὸς τὴν εὐμορροῦν παρὰ τὴν τὸ κανονισμῶν, κελεύων αὐτὴν ἢ νὰ τὰ διορθώσῃ κατὰ τὰ νενομισμένα ἢ νὰ ἀπέλθῃ.

Μετὰ τὸ φηγητὸν ἡ Ἀνασσα πρὶν ἀποχωρῆσαι εἰς τὰ ὄματα της ἀποτίθει πρὸς ἕνα ἕκαστον τῶν προσκεκλημένων λόγους τινὰς εὐμενεῖς περὶ τῶν ἰδιαιτέρων αὐτῶν συμφερόντων καὶ ὑποθέσεων· σημειωτέον δὲ ὅτι ἔχει ἐξαισίαν μνήμην καὶ γινώσκει τὴν ἱστορίαν ἐνὸς ἑκάστου. Ἐξαφα-

νισθείσης τῆς Ἀνάσσης, ἀπέρχονται οἰκάδε καὶ οἱ δαιτυμόνες, ἂν μὴ κρητήσῃ τινὰς αὐτῶν τὸ σφαιριστήριον, παιγνίδιον ἀθῶν. Αὕτη εἶνε ἡ μόνη ἐπιτρεπομένη διασκέδασις ἐν ταῖς ὑποδοχαῖς ταύταις ἤτις, ὡς βλέπετε, οὐδὲν ἔχει τὸ φιλόπαιγμον.

Οἱ προσκεκλημένοι οἱ διημερεύοντες μετὰ τῆς Ἀνάσσης ἀγοράζουσι τὴν τιμὴν ταύτην διὰ καταρροῆς ἀναπορευκτοῦ, διότι ἡ Α. Μ. δὲν δύναται νὰ ὑποφέρῃ τὴν θερμότητα, διὰ τοῦτο δὲ καὶ οὐδέποτε συγχωρεῖ νὰ ἀνάπτωσι πῦρ ὅπου αὐτὴ διαμένει. Κατὰ τὰς ἡμεγύρας ταύτας ἐπικρατεῖ ἄκρα μονοτονία, ἡ δὲ συνδιάλεξις περιστρέφεται περὶ κοινὰ τινὰ καὶ τετριμμένα. Ὅθεν μυρία ὅσα μηχανῶνται καὶ ἐπινοοῦσιν ἵνα ὑπεκφεύγωσιν εὐσχήμως. Ὁ παραμένων ὥρας τινὰς παρὰ τῇ Ἀνάσσει φαίνεται ὡς γηράσας ἢ ταξιδεύσας εἰς χώρας ἐξαφανισθείσας.

Ποῦ οἱ χρόνοι ἐκείνοι καθ' οὓς ἡ νεαρὰ βασιλὶς παρέθετεν ἐν τοῖς κήποις μὲν τῶν ἀνακτόρων Βούκιγγαμ μεγάλα προγεύματα εἰς ἐξακοσίους δαιτυμόνας, τὰς βροχερὰς δὲ ἡμέρας ἐν τῇ αἰθούσῃ αὐτῆς ἕκαστος ὄφειλε νὰ διηγηθῇ ἀνεκδοτὸν «διὰ νὰ περάσῃ ἡ ὥρα,» αὐτὴ δὲ ἐθαυμάζετο ἐν τοῖς βασιλικῶν χοροῖς διὰ τὴν χάριν μεθ' ἧς ἐχόρευε τὸ μενουέτορ, ἢ ἔχουσα τὸν νοῦν της εἰς τὰς διασκέδασεις παρελάμβανεν ἐξερχομένη ἐφιππος εἰς περίπατον τὰς κλειθὰς τοῦ ταμείου καὶ τὰς ἔχανε καθ' ἑσθὴν, καὶ πρὸς ἀνεύρεσιν ἀπεστέλλοντο ἀποσπάσματα ἀστυνομικῶν κλητῶν πρὸς ἄκραν εὐφροσύνην καὶ θυμηδίαν ὄλου τοῦ Λονδίνου! Πάντων τούτων μίξ μόνη ὑπολείπεται ἀνάμνησις ἐν τῷ χαρακτῆρι τῆς Ἀνάσσης, ἐν τοῖς χοροῖς δὴλον ὅτι τῶν ὀρεινῶν Σκώτων, κυνηγῶν, ἀνθρώπων γονδρῶν, ἐχόντων ἀνατροφὴν ἥττονα τῆς τῶν θεραπόντων τῶν μεγάλων οἰκῶν· ἐν τοῖς χοροῖς δὲ τούτοις ἡ Α. Μ. δὲν ἀπαξιοῖ νὰ παρίσταται μετὰ τῆς ἀκολουθίας της, καὶ οἱ μὲν πρίγκιπες συγχωροῦσιν μετὰ τῶν αὐλικῶν θεραπόντων, αἱ δὲ κυραὶ τῆς αὐλῆς μετὰ ἡνιόχων, κηπουρῶν, θαλαμηπόλων, μαγειρῶν, οἱ δὲ μεγαστάνες καὶ οἱ ἐν τέλει μετὰ θαλαμηπόλων. Ἡ Ἀνασσα ἐνδεδυμένη ἐσθῆτα βραχεῖαν ἦν ἀνασύρει δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν μετὰ πολλῆς χάριτος, εὐκίνητος ὡς εἰκοσαέτις κόρη, ἐλαφρὰ καὶ χαριεσσα παρὰ τὴν ἡλικίαν της, μετέχει παιδρωτάτη τῶν σκιρτητικῶν καὶ ἰδιορρυθμῶν τούτων χορῶν. Καὶ ἡ πριγκίπισσα τῆς Οὐαλλίας προσκαλεῖ τὸν ἡνιόχον της καὶ χορεύει μετ' αὐτοῦ· ὁ δὲ πρίγκιψ ἕνα μόνον χορὸν δὲν τῇ συγχωρεῖ, τὸν ἄγαν οἰκιακὸν στρόβιλον. Δὲν νομίζετε ὅτι ἀναγινώσκετε ὕλην διηγήματος τοῦ Οὐαλτερσκώττου; Τὰ πάντα ἐν τῇ Σκωτίᾳ ταύτῃ ἄγουσιν εἰς τὸν ἀπλοῦν καὶ ἀγροτικὸν βίον, ἡ δὲ Ἀνασσα φαίνεται ἀναγεννωμένη καὶ ἀναζῶσα ἐν αὐτῇ.

Λατρεύει ἡ Ἀνασσα τὴν χώραν ταύτην καὶ οἱ προσφιλεῖς αὐτῇ Σκῶτοι κατέχουσιν ὅλην αὐτῆς τὴν καρδίαν καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ταπεινότεροι καὶ εὐτελέστατοι εἶνε φίλοι της. Φέρεται πρὸς αὐτοὺς μετ' ἀγαθότητος καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς εὐμένειαν αὐτῆς ἀνταποδίδουσι δι' ἀγάπης καὶ πίνουσιν εἰς ὑγείαν της.

Ὅτε ἀπέθανεν ὁ πατὴρ τοῦ Ἰωάννου Βράουν, μικρὸς κτηματίας, ἡ Ἀνασσα ἀναμιγθεῖσα μετὰ τῶν συγγενῶν καὶ τῶν φίλων τοῦ τεθνεώτος ἐπορεύθη εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἐπαρηγόρησε τὴν ἄπορον τυφλὴν χήραν, καθίσασα παρ' αὐτῇ ἐν τῷ μαγειρείῳ καὶ τηρήσασα πάντα τὰ ἔθιμα ὡς ἐάν ἦτο στενὴ συγγενῆς τῆς πενθούσης οἰκογενείας.

[Ἐπεται τὸ τέλος.]

Π. Ι. Φ.

ΤΟ ΛΕΥΚΟΝ ΡΟΔΟΝ

[Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμεν. φύλλον.]

Μετὰ τὸ δυστύχημα τοῦτο μίξ μόνη παρηγορία ὑπελείπετο εἰς τὴν Κλαίρην, ἡ σπουδὴ· ἐπεδόθη δὲ συντόμως εἰς αὐτὴν καὶ ἐπλούτισεν ἀφθόνως τὴν μνήμην αὐτῆς καὶ τὸ πνεῦμα.

Ἐπανευρίσκομεν αὐτὴν μετὰ τρία ἔτη ἐν λαμπρᾷ ἐσπερίδι, ἐν τῇ ἐξοχικῇ τοῦ πατρὸς της παρὰ τὸ Σεδὰν οἰκίᾳ.

Ἡ Κλαίρη εἶνε τώρα ὑψηλὴ καὶ περικαλλὴς νεανίς, ἐκ τῆς ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ διατριβῆς αὐτῆς διατηρήσασα μόνον σοβαρότητά τινὰ ἢ ὅμως κολάζει ἡ γλυκύτης τοῦ βλέμματός της.

Πρὸ ὀλίγου ἐμειψε τὸ μουσικὸν τεμάχιον, δι' ὃ ἠξιώθη τοῦ πρώτου βραβείου· εἶνε δὲ τοῦτο τὸ Inflammatus τοῦ θεοῦ Stabat τοῦ Ροσσίνι.

Οἱ νέοι καὶ αἱ νεάνιδες, οἱ εὐτυχεῖς οὗτοι τοῦ μέλλοντος κατακτηταί, ἐκρότησαν τὰς χεῖρας ἐνθουσιωδῶς ἐπικυρῶσαντες τὴν ἀπόφασιν τῶν ἑλληνοδικῶν τοῦ Παρθεναγωγείου. Ἡ Κλαίρη ἀταράχως διέρχεται τὰς αἰθούσας καὶ μεταβαίνει εἰς τὸ ἀνδρῶν τοῦ κήπου πρὸς ἀναψυχὴν.

Δύο νεάνιδες περιπάτου ὑπὸ τὰ δένδρα ὀλίγον μεριμνῶσαι περὶ τῆς ἐν τῇ αἰθούσῃ συναυλίας. Ἡ μίξ ἐξ αὐτῶν ἀκούσασα τὸν κρότον τῶν βημάτων τῆς Κλαίρης ἐστράφη καὶ εἶπε :

— Ἄ! σὺ εἶσαι! Ἐλα! ἔλα νὰ γίνῃς ἡ τρίτη Χάρις!

Ἡ ταῦτα λέγουσα εἶνε ἡ Λαύρα, ἡ μεγαλειτέρα ἀδελφὴ τῆς Κλαίρης· τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ὡς θέλωμεν εἶδῃ, συνεζήτει περὶ σπουδαιοτάτου ἀντικειμένου μετὰ τῆς ἄλλοτε συμμαθητρίας της Λευκῆς Δεζάντη.

— Καυμένη Κλαίρη μου, εἶπεν ἡ Λαύρα μεθ' ὁρμῆς, συγχώρησέ μας. Δὲν ἠκούσαμεν τὸ ὄραϊον κομμάτι πού ἐτραγουδῆσες· δὲν ἔχω νοῦν διὰ τὴν μουσικὴν καὶ εἰξεύρεις διατί· παρουσιάστησαν

δύο γαμβροὶ καὶ μεζητοῦν, ὁ δικηγόρος πού ἔχει μεγάλην ἀξίαν καὶ ὁ ἄλλος πού ἔχει μεγάλην περιουσίαν. Πρέπει νὰ ἐκλέξω· ὁ πατέρας μὲ ἀφίνει ἐλευθέρων· σὺ δὲν ἐννοεῖς τίποτε ἀπ' αὐτά· ἐγὼ κλίνω περισσότερον εἰς τὴν ἀξίαν ἀλλ' ἡ καλὴ μου φίλη, ἡ ὅποια πάντοτε μοῦ ἔδωκε καλὰς συμβουλὰς, μὲ συμβουλεύει νὰ προτιμήσω τὰ χρήματα. Εἶνε βλέπεις πολὺ λεπτόν τὸ ζήτημα.

— Ὅλοι αὐτὴν τὴν συμβουλὴν θὰ σοῦ ἔδιδαν, καλὴ μου Λαύρα, εἶπεν ἡ Λευκὴ μετὰ ζωηρότητος· ἕνας δικηγόρος ἐπαρχίας δὲν κερδίζει τίποτε· τί δίκας εἰμπορεῖ νὰ ἔχῃ :

Ἐγὼ ἔχω ἕνα ἐξάδελφον εἰς τὴν Λίλλην ὁ ὅποιος ὑπερησπίστη πολλοὺς μεγάλους κακούργους· ἡ ἐφημερίς ἐκεῖ τὸν παρωμοίασε μὲ τὸν Μιραμπώ, ἀλλὰ κανεὶς δὲν τὴν ἐπίστευσε τὴν ἐφημερίδα· αὐτὸ μόνον ἐκέρδισεν ὁ ἐξάδελφός μου.

Ἄλλ' αὐτὸ τὸ κέρδος σοῦ φθάνει ν' ἀγοράσῃς ἐν βιβλίον κᾶν; — καὶ ἔπειτα, Λαύρα μου, τί νὰ σοῦ εἰπῶ, σὺ δὲν εἶσαι δι' ἐπαρχίαν, σὺ ἀνήκεις εἰς τοὺς Παρισίους ὅπως τὰ ἄστρα ἀνήκουν εἰς τὸν οὐρανόν.

Οἱ Παρίσιοι εἶνε ἡ πόλις τῶν γυναικῶν· αἱ ἄσχημοι ἐκεῖ γίνονται ὠραῖαι, αἱ ὠραῖαι γίνονται θεαὶ καὶ τὰς λατρεύουν γονυπετεῖς· ὦ! οἱ Παρίσιοι! ὅταν προφέρω τὸ ὄνομα τῶν δὲν εἰξεύρω πῶς γίνονται...

Ὁ ἄλλος νέος, ὁ ὅποιος δὲν ἔχει ἐπάγγελμα ἀλλ' εἶνε πολὺ πλούσιος θὰ σὲ ὑπάγῃ εἰς τοὺς Παρισίους· ἔχει ἄλογα, ἀμάξια, δύο γέροντας θεῖους, θεωρεῖον εἰς τὸ Μελοδράμα, καὶ δισταζει ἀκόμη, ἀγαπητῇ μου Λαύρα; καὶ συλλογίζεσαι ἀκόμη τὸν δικηγορικὸν σου, ὁ ὅποιος περὶ τὴν νεότητά του φωνάζων ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων καὶ φεύγει ἀπὸ τὸ κακούργοδικεῖον κρατῶν μίαν ὁμβρέλλαν μὲ τὸ ἕνα χεῖρι καὶ τρεῖς τέσσαρες ὀκάδες κιτρίνων δικογράφων μὲ τὸ ἄλλο!

Λαύρα μου, ἂν πάρῃς αὐτὸν τὸν δικηγόρον θὰ μαλώσωμεν· δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ πλέον φιλία μεταξύ μας· δὲν θέλω νὰ ἔχω σχέσεις μὲ τὰς ἀνοήτους.

Ἡ Κλαίρη ἤκουε μετὰ ποιῆς φρίκης τὰς ἐπικινδύνους καὶ τόσον δελεαστικὰς ἐκείνας συμβουλὰς τῆς φίλης τῆς ἀδελφῆς της.

Ἡ δὲ Λαύρα παραχαλιθεῖσα ἀπὸ τὴν στωμυλίαν τῆς συμμαθητρίας της καὶ νικηθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀκαταμαχῆτων ἐπιχειρημάτων της ἀπῆντα διὰ σιγῆς ἰσοδυναμοῦσης πρὸς συγκατάθεσιν.

Ἡ ἐκλογὴ τοῦ συζύγου εἶχεν ἤδη ὀριστικῶς ἀπορρασισθῆ· ὁ μὲν δικηγόρος ἔλασε τὴν δίκην του, οἱ δὲ Παρίσιοι ἐκέρδισαν τὴν ἰδικὴν των.

Ἡ Λαύρα ἔρριπτε τὰ βλέμματά της ἐπὶ τοῦ σταθμοῦ τοῦ σιδηροδρόμου καὶ διέβλεπεν ἤδη εἰς τὸν ὄριζοντα μαγευτικὴν ὄπτασιαν περιχρῶσιν αἰθουσῶν, πολυφώτων, ἀδαμαντοκολλήτων κο-

σημμάτων, εξαισιών στολών, νεφών ανακρόκου, κόσμον όλον ανθέων, μύρων μουσικῆς, ἀπολαύσεως, γοητείας· ἐν ἐνὶ λυγρῷ τοῦς Παρισίους, τοῦς Παρισίους διαβλεπομένους ἐκ τῆς ἐπαρχίας τὴν πρωτεύουσαν τῆς ὄνειροπολήσεως, τοῦ δράματος, τοῦ νεωτέρου μυθιστορήματος· τὸν γήινον παράδεισον πάσης Εὐας· τὴν μόνην πόλιν ἐν ἣ αἱ γυναῖκες μένουσι πάντοτε τριακοντούτιδες.

Γενομένης τῆς ἐκλογῆς δὲν ἐβράδυνεν ὁ γάμος. Ὁ γάμων μίαν ἐβδομάδα τῆς νεότητός του ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ χάνει αἰῶνα ὅλον ἕαρος ἐν Παρισίαις.

Ἄλλ' ἡ πραγματικότης διεδέξατο τὸ ὄνειρον· Ἡ Λαύρα ὑπανδρεύθη τὸν πλοῦτον· καὶ ἡ ἀξία ἀπεπέμφθη.

Ἐν ταῖς πλουσίαις οἰκογενεαῖς ὁ γάμος τῆς μιᾶς ἀδελφῆς συνεπάγεται τὸν τῆς ἄλλης. Ἡ Κλαίρη ἂν καὶ ἐβίου ἐν τῇ μονώσει, τὸ κάλλος αὐτῆς καὶ τὰ προσόντα ἦσαν λίαν γνωστὰ ἐν τῇ γενεθλίῳ πόλει, ἐν ἀγνοίᾳ δ' αὐτῆς προτάσεις γάμου ἐγίνοντο καθ' ἑκάστην πρὸς τὸν πατέρα τῆς.

Ὁ κ. Ζοφρέν καὶ ἡ σύζυγός του εἶχον καταφυγή εἰς τὰ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐν χρήσει ἔτι ἀφελῆ τέχνασματα· ἐκάλουν εἰς γεῦμα ὀλόκληρον οἰκογένειαν, τὴν δ' ἐπαύριον ἐζήτουν τὴν γνώμη τῆς Κλαίρης περὶ τοῦ πρεσβυτέρου υἱοῦ, συνδαιτυμόνος τῆς προτεραίας.

Ἡ Κλαίρη ἤνοιγεν ἐκπληκτους ὀφθαλμούς καὶ παρετήρει τὴν μητέρα τῆς. Ὁ κ. Ζοφρέν ἐπαυλάμβανε τότε τὴν ἐρώτησιν μετὰ νωχελείας τινός, καὶ ἡ Κλαίρη ἀπεκρίνετο ὅτι ὁ νέος δὲν εἶχεν ἐμποιήσει εἰς αὐτὴν οὐδεμίαν ἐντύπωσιν, καὶ ὅτι δὲν εἶχε μορφώσῃ οὐδεμίαν περὶ αὐτοῦ γνώμην.

Τὸ συνοικέσιον ἐματαιοῦτο.

Ἐκ φιλοφροσύνης δὲ ἀπεκρίνοντο πρὸς τὴν οἰκογένειαν ἐκείνην ὅτι ἡ Κλαίρη πολὺ νέα οὖσα δὲν εἶχεν ἀπορασίη εἰσέτι ν' ἀποκατασταθῇ.

Ἄλλὰ τὸ ἐπόμενον συμβᾶν διέκοψε πάσας τὰς πρὸς ὑπανδρείαν αὐτῆς ἐνεργείας, συνταράξαν τὴν οἰκογένειαν τοῦ Ζοφρέν.

Ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ ἐπενόησαν οἱ ἄνθρωποι τὴν τέχνην τοῦ καταστρέφεσθαι ἐντελῶς ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ.

Ὁ σύζυγός τῆς Λαύρας ἀπλοῦς ἑκατομμυριούχος ὢν καὶ προσπαθήσας νὰ προσθήσῃ τρία ἑκατομμύρια εἰσέτι εἶχεν ἀπολέσῃ ὅλην τὴν περιουσίαν του ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ τῶν Παρισίων.

Ἐπιστολὴ μετὰ δακρύων γραφείσα καὶ τὴν ὑπογραφήν τῆς Λαύρας φέρουσα ἀνήγγειλε τὸ δυστύχημα, ἡ δὲ δυστυχῆς γυνὴ ἀκολουθήσασα τὴν ἐπιστολήν τῆς ἀφίκετο τὴν ἐπαύριον εἰς τὸν πατρῶον οἶκον.

Ὁ σύζυγός αὐτῆς παρενοχλούμενος ὑπὸ τῶν δανειστῶν προσέφυγεν εἰς τὸ σῆνθηδες καταφύγιον

τῶν τραυματιῶν τοῦ χρηματιστηρίου, τὸν σιδηρόδρομον τοῦ Βελγίου.

Ἡ φρόνησις ἦτο ἐν τῶν κυρίων προσόντων τῆς οἰκογενείας τοῦ Ζοφρέν. Οὐδεὶς ἐπωφελέθη τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὑβρίσῃ τὴν Λαύραν· ἀλλὰ μετὰ χαρᾶς ὑπεδέξαντο αὐτὴν πάντες ὡσεὶ ἦτο εὐτυχῆς!

Συνήθως οἱ ἄνθρωποι μεταχειρίζονται τὰ ἀτυχήματα τῶν δυστυγῶν πρὸς κατάθλιψιν αὐτῶν.

Ἀπεφασίσθη μάλιστα ἐν κύκλῳ οἰκογενειακῷ νὰ τηρηθῇ ἡ ἐπιφάνεια καὶ νὰ καταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια ὡπως φυλαχθῇ μυστικὸν τὸ ἐπισκῆψαν δυστύχημα.

— Πρέπει ν' ἀποφεύγῃ κανεὶς νὰ κινή τὸν οἶκτον, εἶπεν εἰς τὴν Λαύραν ὁ πατὴρ τῆς· ὁ οἶκος ὅταν δὲν προέρχεται ἀπὸ φίλον ἢ ἀπὸ συγγενῆ εἶνε σχεδὸν πάντοτε εἰρωνεία.

Ἡ κοινωνία, ἣτις προσέχει εἰς τὰ φαινόμενα μᾶλλον ἢ εἰς τὰ πράγματα, ἐξηκολούθησε τὰς ἐπισκέψεις τῆς εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ κυρίου Ζοφρέν, καὶ αἱ ὄρμιοι τὴν ἡλικίαν καὶ ματαιόσχολοι γυναῖκες, αἵτινες νομίζουσι πως ὅτι ὑπανδρεύονται αὐταῖ ὅταν ὑπανδρεύωσιν ἄλλας, ἐξηκολούθησαν τὸ ἔργον των καὶ προέτειναν διαφόρους γαμβρούς εἰς τὴν μητέρα τῆς Κλαίρης.

Νεοὶ τινὲς ἐνεκα τῆς κοινωνικῆς θέσεως ἢ τῆς περιουσίας αὐτῶν νομίζοντες δικαίως ὅτι δὲν εἶχον ἀνάγκην τῶν προξενητριῶν, δὲν ἄφινον νὰ τοὺς διαφύγῃ καμμία πρόσκλησις εἰς τὰς ἐφεσπερίδας τοῦ Ζοφρέν καὶ ἀπετόλμων θειῶς προεισαγωγικὴν τινα ἐρωτικὴν ἐξομολόγησιν.

Ἡ Κλαίρη ἤκουε πάντα ἀλλ' οὐδὲν ἀπεκρίνετο.

Εἶχεν ἐπινοήσῃ τρόπον τινὰ συμπεριφορᾶς, ὅστις δὲν ἦτο οὔτε φιλαρέσκεια, ἢ μήτηρ τῆς αἰωνίου ἐλπίδος, οὔτε σοβαρότης ἀπειθαρρύνουσα. Ἐφαίνετο ὅλην αὐτῆς τὴν προσοχὴν ἔχουσα, ἐν παιδικῇ ἀφελείᾳ, εἰς τὰ μουσικὰ αὐτῆς τεμάχια, τὰ λευκώματα, τὴν πρὸς τὴν μητέρα τῆς στοργήν, οὐδεὶς δ' ὑπέθετεν ὅτι ἐν αὐτῇ ὑπῆρχεν ἄλλη τις σκέψις ἐκτὸς τῶν παιδαριωδῶν ἐνασχολήσεων καὶ τῶν ἀθῶων κλίσεων.

Ὀλόκληρος χειμὼν εἶχε παρέλθῃ πολλὰς συμπαρσύρας προτάσεις γάμου· ὁ Ἀπρίλιος ἐπανῆλθεν ἀνθοστεφής.

Ἡ οἰκογένεια Ζοφρέν τὴν τελευταίαν αὐτῆς ἐφεσπερίδα εἶδεν τὸν μῆνα τούτον. Ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ πλουσίου βιομηχάνου παρευρίσκοντο πλείους τοῦ συνήθους κεκλημένοι.

Πολλοὶ μνηστῆρες ναυαγήσαντες ἐπὶ τῆς ὑφάλου τῆς ἀρνήσεως ἐπέβησαν πάλιν τοῦ ἐρολκίου τῆς ἐλπίδος, ἀναμένοντες μεταβολὴν καιροῦ.

Νεὸς τις κεκλημένος ἠγγέλθη, ὁ Ἰούλιος Λαλώνδας.

Ὁ νέος οὗτος τότε τὸ πρῶτον εἰσήρχετο εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ζοφρέν. Ἐφαίνετο εἰκοσιεξέ μεχρὶς

εἰκοσιεκτὼ ἔτων καὶ τὸ ἐξωτερικὸν αὐτοῦ οὐδὲν τὸ ἐξαιρετικὸν παρίστα. Προῦχώρησε πρὸς τὴν οἰκοδέσποιναν, ἣτις ἐσφιγξε φιλοφρόνως τὴν χεῖρά του καὶ τῷ εἶπε·

— Ἡ κόρη μου δὲν κατέβη ἀκόμη, ὁ δὲ σύζυγός μου παίζει οὕτω εἰς τὴν αἴθουσαν. Θὰ σᾶς συστήσω.

Τὸ θὰ σᾶς συστήσω τοῦτο δὲν ἐφαίνετο ἔχον τὴν κοινὴν αὐτοῦ ἔννοιαν.

Βλέμματα συνεννοήσεως ἀντηλλάγησαν μετὰ ξυτῶν παρεστώτων, ὁ δὲ νέος, μόνος ἐν μέσῳ ἀγνωστων, διηυθύνθη πρὸς τραπέζιον τι καὶ ἤρξατο φυλλολογῶν ἐν λεύκωμα.

Ἡ Κλαίρη κατέβη τέλος· δὲν ἐκώλυσε αὐτὴν νὰ κατέλθῃ ἐνωρίτερον ἢ περὶ τῆς στολῆς αὐτῆς ἐνσχόλησις· εἶχεν ἐργασθῇ ἐπὶ μίαν ὥραν ἐλαττώσασα πρὸς ὄφελος αὐτῆς τὰς ὥρας τῆς ἀργίας ἃς ἀπαιτεῖ ἐφεσπερίς τις.

Ἡ μήτηρ ἐσπευσε πρὸς αὐτὴν· δείξασα παρακειμένην ἔδραν, εἶπειτα δὲ τῇ εἶπεν· Ἀπόψε μᾶς ἦλθε νέος προσκεκλημένος... ὁ υἱὸς ἐνός πλαιῖου φίλου τοῦ πατρός σου.

Ἡ Κλαίρη ἀπήντησε δι' ἀσημάντου τινος ἃ! καὶ δὲν ἐξηκολούθησε τὴν συνδιάλεξιν.

— Πολλὰ καλὰ λέγουσιν δι' αὐτὸν τὸν νέον, προσεῖπεν ἡ μήτηρ· ὁ πατὴρ του θέλει νὰ τὸν ἀποκαταστήσῃ, διότι καλὸς γάμος θὰ διευκολύνη τὴν προαγωγὴν του· δὲν ἔχει περιουσίαν, ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς τῷ ὑπεσχέθη θέσιν ἐλεγκτοῦ εἰς τὸ Λογιστήριον.

— Λοιπὸν; εἶπεν ἡ Κλαίρη κατὰ πρόσωπον παρατηρήσασα τὴν μητέρα τῆς.

Τὸ λοιπὸν τοῦτο ἐσήμαινε!

— Διόλου δὲν με μέλει δι' ὅλα αὐτὰ! τὸ δὲ προσηλωθὲν ἐπὶ τῆς μητρός τῆς βλέμμα ἐδήλου·

— Πάλιν τὰ ἴδια! δὲν θέλω νὰ μοὶ ἐκλέξῃ ἄλλος τὸν σύζυγόν μου· ἐγὼ μόνη μου θὰ τὸν ἐκλέξω.

Ἄλλ' ἡ μήτηρ προσέθηκεν·

— Εἶνε αὐτὸς ὁ νέος ποῦ κλείει τὸ λεύκωμα καὶ ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς. Τῷ ὑπεσχέθη νὰ σοῦ τὸν συστήσω!

Ὁ Ἰούλιος Λαλώνδας προῦχώρησεν, ὑπέκλινε πρὸ τῆς Κλαίρης, ἡ δὲ κυρία Ζοφρέν εἶπε τὰς τυπικὰς τῆς συστάσεως φράσεις.

Μετὰ τὴν παρουσίαν ταύτην ὁ νέος διηυθύνθη πρὸς τὸ κλειδοκύμβαλον.

Ὁ μητρικὸς ὀφθαλμὸς δὲν ἀπατάται· ἡ κυρία Ζοφρέν παρετήρησεν ὅτι ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἦτο ἐκτάκτως τεταραγμένη, εἰ καὶ συνεκράτησεν ὅσον ἡδυνήθη τὴν ταραχὴν αὐτῆς.

Ὁ Ἰούλιος Λαλώνδας ἐντούτοις δὲν ἦτο Ἄντινος ἐν μελαίνῃ στολῇ, ὡστεῖ μῆσωσ δια τοῦ πρώτου βλέμματός νὰ καταμαγεύσῃ τὴν νεάνίδα.

Ἡ μήτηρ τῆς Κλαίρης ἐνδιεφέρετο νὰ διευ-

κρίνησῃ τὸ συγκινήσαν τὴν θυγατέρα τῆς αἴτιον, πρὸς τοῦτο δὲ μετεχειρίσθη κάλλιστον μέσον· ἐσίγησε καὶ δὲν ἠρώτησε.

Τότε δὲ ἠρώτησεν ἡ Κλαίρη ἀλλὰ μετὰ μακρὰν σιγὴν.

Ἡ μήτηρ ἀπήντησεν, ἀλλ' ἀτημελῶς, ὡς νὰ μὴ εἶδεν καμμίαν σημασίαν εἰς τὰς ἀναφερομένας εἰς τὸν νέον ἐρωτήσεις.

— Εἶνε ἀπὸ τὸ Ε', ἐσπούδασεν εἰς τοὺς Παρισίους· αὐριον θὰ γευματίσῃ μαζί μας.

Τὰς λέξεις ταύτας ἀκούσασα ἡ Κλαίρη ἐρίγησεν.

Ἡ κυρία Ζοφρέν ἐζήτηε τὴν λύσιν τοῦ αἰνίγματος, ἀλλὰ ματαιῶς.

Κατὰ τὴν ἐσπερίδα ἐκείνην ἡ νεᾶνις ἐφάνη διάφορος ὅλως ἑαυτῆς· τότε τὸ πρῶτον ἀφῆκε τὴν σοβαρότητα, τὴν σοβαρότητα ἐκείνην ἣν διετήρει ἀπὸ τοῦ παρθεναγωγείου, καὶ ἤρξατο μειδιῶσα, τὰ δὲ μειδιάματα αὐτῆς καίτοι ἐπιτετηδευμένα κατ' ἀρχὰς διέχυσαν ἐπὶ τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς θαυμάσιον θέλητρον.

Ἡ μήτηρ αὐτῆς ἔμενεν ἐκπληκτος.

Ἡ κυρία Ζοφρέν ἐπεθύμει ἀνυπομότως ν' ἀνακοινώσῃ τὰς σκέψεις αὐτῆς εἰς τὸν σύζυγόν του, καὶ ἔνευεν εἰς αὐτὸν ὑπερβεν τῆς κεφαλῆς τοῦ συμπαίκτη του, παρὰ τὴν τράπεζαν τοῦ οὐίστ' ἀλλ' ὁ Ζοφρέν, ὅστις ἔχανε τὴν στιγμὴν ἐκείνην, περιέμενε νὰ τὸν εὐνοήσῃ ἡ τύχη διὰ ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὴν σύζυγόν του.

Ἄνθρωπος παίζων οὕτω εἶνε μόνος ἐπὶ γῆς, δεκατρία παιγνιόχαρτα ἀποτελοῦσι τὸν ὄριζοντα αὐτοῦ.

Ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ ἡ Κλαίρη ἔκρουε τὸ κλειδοκύμβαλον· ἡ νεᾶνις ἐμουσοῦργει περιπαθῶς μελωδίαν τοῦ Χέρτζ, πολλάκις ὑπὸ εὐγε διακοπείσα, εἶτα δὲ χωρὶς νὰ περιμείνη νὰ τὴν παρακαλέσωσι, τοῦθ' ὅπερ ἐξέπληξε σφόδρα τὴν μητέρα τῆς, ἐμελεψε τὸ Bel raggio τῆς Σεμιράμιδος.

Ἡ κυρία Ζοφρέν οὐδὲν ἐνόει· ἐντούτοις τὸ μυστήριον ἐκεῖνο εἶχεν αἰτίαν τινὰ, ἀνακαλυφθεῖσαν μετὰ δέκα πέντε ἡμέρας.

Ἡ κυρία Ζοφρέν ὠραίων τινὰ ἐσπέραν τοῦ Μαΐου περιεπάτει μετὰ τῆς θυγατρὸς τῆς ἐν τῷ κήπῳ καὶ συνδιελέγετο μετ' αὐτῆς περὶ πραγμάτων ἀδιαφόρων· αἴφνης ἡ ἀγαθὴ μήτηρ ἐφίλησε τὴν Κλαίρην καὶ εἶπεν αὐτῇ.

— Ὁ φίλος τοῦ πατρός σου, ὁ κύριος Λαλώνδας σε ζητεῖ εἰς γάμον διὰ τὸν υἱόν του.

Ἡ Κλαίρη ἀντηπάσθη τὴν μητέρα τῆς καὶ εἶπε συγκεκριμένην·

— Δέχομαι!

— Τώρα, προσεῖπεν ἡ μήτηρ, ἐξήγησέ μου τα ὅλα, διότι δὲν ἐνόω τίποτε ἐξ ὧν βλέπω ἀπὸ δεκαπέντε ἡμερῶν.

Ἡ Κλαίρη ἔδρεψεν ἐν λευκὸν ῥόδον καὶ εἶπε:

— Καλή μου μητέρα, αυτό το βόθρον είνε ἡ ἰδική μου φίλη τοῦ παθναγωγείου, ἡ ὁποία μ' ἐσυμβουλευσε νὰ ὑπανδρευθῶ. Ἐνθυμείσθε τὴν ἐσπερίδα τοῦ Ἀπριλίου ὁ κ. Ἰούλιος Λαλώνδας εἶχεν εἰς τὴν κομμοδοχὴν του ἐν τριανταφυλλον ὁμοίον μὲ τοῦτο... Καὶ πάλιν δὲν ἐννοεῖτε, δὲν εἶνε ἀλήθεια; Εἶνε ὁλόκληρος ἱστορία καὶ ὅταν θὰ σὰς τὴν διηγηθῶ θὰ τὰ ἐννοήσετε ὅλα.

Τότε ἡ Κλαίρη διηγήθη τὴν ἱστορίαν τοῦ λευκοῦ ρόδου τοῦ παθναγωγείου, ἐν τέλει δὲ εἶπε:

— Ἀφ' οὗ πρέπει μία νέα νὰ ὑπανδρευθῆ, θὰ ὑπετασσόμεν βέβαια εἰς τὸν κοινὸν νόμον, ἀλλ' ἐπρόσμενα ὄχι συμβουλήν, ὅπως ἡ καυμένη ἢ Λαυρα μας, ἀλλὰ κἄτι τι ποῦ νὰ ὁμοιάζῃ μὲ σημεῖον τῆς θείας Προνοίας.

Ἄμα εἶδον πρῶτην φορὰν τὸν κ. Λαλώνδαν μὲ εἶπεν ὅτι ὁ δακτυλὸς τῆς θείας προνοίας μου τὸν ὑπεδείκνυεν ὡς τὸν ἀναμενόμενον σύζυγόν μου.

Ἡ κυρία Ζοφρὲν ἐσφιγγε τὴν θυγατέρα της ἐν τῇ ἀγκάλῃ της.

— Ὁ δακτυλὸς τῆς θείας Προνοίας εἶνε παντοῦ, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχη κανεὶς ὀφθαλμούς διὰ νὰ τὸν ἴδῃ. Θὰ εἶσαι εὐτυχὴς κόρη μου!...

Ἡ μητρικὴ αὐτῆ πρόρρησις ἐπηλήθευσε. Σήμερον ἡ Κλαίρη διακνύει τὸ πέμπτον τοῦ γάμου της ἔτος καὶ ὁ μὴν τοῦ μέλιτος αὐτῆς δὲν ἔληξε, τὰ πάντα δὲ μάλιστα προσημαίνουσιν ὅτι δὲν θὰ λήξῃ ποτέ.

ΠΟΙΚΙΛΗ ΧΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΧΑΡΤΟΥ

Ἐκ τῆς ἀμερικανικῆς ἐφημερίδος τῆς χαρτεμπορίας (Paper Trade Journal) ἐρανίζόμεθα τὰς ἐπομένους περιέρχους πληροφορίας περὶ τῶν ποικίλων χρήσεων τοῦ χάρτου ἐν τοῖς ἡμετέροις χρόνοις.

Πόρριον ἀπέχομεν, γράφει ἡ ἐφημερίς αὐτή, τοῦ παπύρου τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῆς διφθέρας τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ῥωμαίων. Ἄγνοιαν δὲ παχυλὴν ἐλέγχει ὁ νομίζων ἀκόμη ὅτι χρήσις τοῦ χάρτου γίνεται μόνον ἐν τῇ τυπογραφίᾳ, πρὸς ἐκτύπωσιν βιβλίων καὶ ἐφημερίδων ἢ πρὸς γραφήν. Ὁ δέκατος ἔνατος αἰὼν, εἰ καὶ πολλοὶ ἀποκκλῶσιν αὐτόνεζόν, εἶδε πράγματα θαυμασιώτερα τῶν ἀραβικῶν μυθολογημάτων. Ἄς ἀκριβηθῶμεν μόνον ἄνευ σχολίων τὰς διαφόρους περιόδους τῆς βιομηχανικῆς χρησιμοποίησεως τοῦ χάρτου ὅτε τὸ πρῶτον ἐγένετο λόγος περὶ χαρτίνων χειρῶν, καὶ περιλιμιῶν καὶ ὑποκαμίστων καὶ περὶ κυφελῶν μελισσιῶν χαρτίνων, πικνῆς ἢ σχεδὸν πάντες κατέκριναν τὸ πρῶτον ὡς παραλογώτατον καὶ ὅμως σήμερον τὰ χαρτίνα ἐνδύματα εἶνε συνηθέστατα. Ἀθο-

ρύτως δ' ἐγενικεύθη καὶ ἡ χρῆσις τοῦ χάρτου πρὸς κατασκευὴν ἀντικειμένων ἡττονος σπουδαϊότητος, οἷον κορωνίδων εἰκόνων, βόπτρων καὶ πλακῶν, ἐκ τῶν ἐνεπιγραφῶν ἐκείνων τῶν προσηλωμένων εἰς τὰς θύρας. Τούτοις δ' ἐπηκολούθησαν αἱ ἐκ πεπιεσμένου χάρτου λέμβοι, καὶ τὰ ἀκάτια, καὶ αἱ κῶπαι. Ἡ κατασκευὴ χαρτίνων τροχῶν τῶν σιδηροδρομικῶν ἀμαξῶν, ὑποληφθεῖσα τὸ κατ' ἀρχὰς ὡς ἀποκύημα νοσοῦσης διανοίας, ἀπεδείχθη τσοῦτον ἐπιτυχὴς, ὥστε σήμερον ἐν ταῖς μεγάλας σιδηροδρομικαῖς γραμμαῖς ἀπὸ Νέας Ὑόρκης εἰς Σικάγον καὶ ἐν ταῖς διακλωδῶσι τοῦ Εἰρηνικοῦ οἱ χαρτίνοι τῶν σιδηροδρομικῶν ἀμαξῶν τροχοὶ ὑπερβαίνουσιν τοὺς ἑξηκοντακισχιλίους. Ἀπὸ τινων μνησῶν μέγα τι ἐργαστήριον κλινωσκευῶν ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ πωλεῖ στρώματα καὶ σκεπάσματα καὶ προσκεφάλαια ἐκ χάρτου. Διὰ ταινιῶν μανιλλίου χάρτου ἐπιθεμένων ἀλλήλαις καὶ προσκολλημένων διὰ κόμμεως, κοσμουμένων δὲ καὶ διὰ παρυφῶν χαρτίνων ἐπίσης, κτισκευάζονται σκεπάσματα, καλλιτεχνικώτατα ἔχοντα ποικίλα, ἐλαφρότατα καὶ ἄμα θερμώτατα, ἀτινα εἶνε περιζήτητα τὸν χειμῶνα. Ταῦτα παλαιούμενα ἀνακινίζονται εὐκολώτατα διὰ τοῦ σιδηρώματος. Ἀναμιγνυομένων εἰς τὴν μάζαν τοῦ χάρτου λευκώματος, τιτάνου καὶ στυπτηρίας κατασκευάζονται πῖθοι, πιθάκναι καὶ ἄλλα ἀγγεῖα στερεώτερα τῶν ξυλίνων καὶ καταλληλότερα πρὸς μεταφορὰν ρευστῶν, οἰνοπνευμάτων, πετρελαίου, κλπ. Ἐργαστήριόν τι ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ κατασκευάζει ἐμβάδας, σανδαλία, ὑποδήματα χαρτίνα ὑδατοστεγῆ, τηρούντα θερμοστάτους τοὺς πόδας. Μετὰ πολλὰς βελτιώσεις καὶ τελειοποιήσεις ἐδυνήθησαν διὰ τῆς μάζης τοῦ χάρτου νὰ λαμβάνωσιν ἀκριβέστατα τὸ σχῆμα τοῦ ποδὸς μέχρι τῶν ἀστραγάλων, ὥστε ἕκαστος προμηθεύεται ἀρμοζόντα πρὸς τὸν πόδα του ὑποδήματα, ἐν ᾧ διὰ τῶν καλαποδίων δὲν ἦτο κατορθωτὴ τὸσαῦτη ἐντέλεια. Ἀλλὰ καὶ τῇ ἀρχιτεκτονικῇ ἐγένετο ὑπερηλικὴ ἡ χαρτοποιία, ἀπεργαζομένη στεφανῶν θυρῶν καὶ παραθύρων, γεισιματά, φατνώματα καὶ τὰ τοιαῦτα. Τίς οἶδεν! ἴσως κατοικήσωμεν ποτε καὶ ἐν χαρτίναις οἰκίαις, ἀναμνησκουσαις ἐν μεγάλῳ τὰ χαρτίνα κτίρια τῶν παιδικῶν μας παιγνίων!

Π.

ΒΑΣΙΛΙΚΑΙ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΕΣ

Ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἀσίν ἐν Σουμάτρα, ὅστις πρὸ τινων ἐτῶν ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀντίστη νικηφόρος κατὰ τῶν Ὀλλανδῶν, ἔχει ἀρίστην περὶ ἑαυτοῦ γνώμην, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν τίτλων

οὓς προτάσει τοῦ ὀνόματός του, καὶ ὅτινες ἔχουσιν ὡς ἐξῆς ἐν μεταφράσει:

«Ὁ βασιλεὺς τοῦ σύμπαντος κόσμου, οὗ τὸ σῶμα λάμπει ὑπὲρ τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου ἐν μεσημβρίᾳ ὁ βασιλεὺς, ὃν ὁ Θεὸς ἐπλασσε τελειότερον τῆς πανσελήνου, καὶ ὠραιότερον τοῦ πολιτικοῦ ἀστέρος ὁ βασιλεὺς πάντων τῶν βασιλέων, πρὸ τοῦ ὁποίου κλίνουσι τὴν κεφαλὴν οἱ λοιποὶ βασιλεῖς, εὐπειθῶς ἀκούοντες τὰς προσταγὰς του· οὗ ἡ διάνοια εἶνε τελειότερα στρογγυλωτάτης σφαίρας (i), καὶ οὗ ἡ εὐδαιμονία ὑπερβαίνει τὴν τῆς θλασσης ὁ δούλος τοῦ θεοῦ, ὁ βλέπων τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ καὶ δυνάμενος νὰ καλύπτῃ τὰ αἰσχη τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ συχωρῇ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν· ὁ χρησιμώτατος πάντων τῶν βασιλέων, οὗ οἱ πόδες εὐωδιάζουσι, διαχεομένης τῆς εὐωδίας αὐτῶν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν πάντων τῶν βασιλέων τοῦ κόσμου.» Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖται εἰς ταῦτα μόνον. Εἶνε προσέτι «κύριος τοῦ μελανόδοντος ἐλέφαντος» καὶ πλὴν τούτου «κύριος τοῦ ἐρυθροῦ, τοῦ μέλανος, τοῦ λευκοῦ, τοῦ ποικίλου, τοῦ παρδαλοῦ καὶ τοῦ στεῖρου ἐλέφαντος, ὅστις ἐνώπιον τοῦ θεοῦ κοσμεῖται διὰ καλύμματος ἐκ ποικίλων λίθων.» Ὁ θεὸς ὤρισε τὸν ἡγεμόνα, ὅπως κυριαρχῇ πάντων, ὅπερ ὅμως φαίνεται ὅτι δὲν θέλουσι νὰ παραδεχθῶσιν οἱ Ὀλλανδοί.

Ὁμοίως καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Σιάμ εἶνε βασιλεὺς ὅλου τοῦ κόσμου, καὶ συγχρόνως βασιλεὺς ὁμοῖος τῷ θεῷ. Καὶ οὗτος φέγγει ὡς ἡ σελήνη καὶ λάμπει ὡς ὁ πολιτικὸς ἀστὴρ, ἀλλ' εἶνε κύριος μόνον τοῦ λευκοῦ ἐλέφαντος, τοῦ ἔχοντος ἐρυθρὰν στρογγύλην οὐράν. Εἶνε δὲ ἰσχυρότερος τοῦ βασιλέως τοῦ Ἀσίν, διότι μόνον ὅταν αὐτὸς θέλῃ, λάμπει ὁ ἥλιος καὶ βέει τὸ ὕδωρ. Κάτοχος ὢν τοῦ ξίφους, τοῦ 190 διπλόας ἔχοντος, ὁ ἔλαβε βίβα παρὰ τοῦ ἀσπόνδου ἐχθροῦ του, οὐδὲως ἄπορον ὅτι ἐγένετο κύριος τοῦ δάσους τῶν μυῶν καὶ κάτοχος τῆς ἐπαιτικῆς πήρας, τῆς ἀδαμαντοκοσμῆτου. Εἶνε κύριος φοίνικος συγχρόνου τῇ δημιουργίᾳ, σουλτάνος τοῦ φλέγοντος ὄρους καὶ τοῦ χρυσοῦ ποταμοῦ, δεσπότης τοῦ ἀέρος καὶ τῶν νεφελῶν, κύριος τοῦ βουβάλου, οὗ τὰ κέρατα ἀπέχουσιν ἀλλήλων δώδεκα μέτρα.

ΑΛΕΞΗΛΙΑ

Τὸ ἀλεξήλιον ἐχρησίμευε τὸ πάλαι ὡς ἐμβλημα καὶ σημεῖον ὑπερόχου κοινωνικῆς τάξεως. Οἱ βασιλεῖς τῶν Αἰγυπτίων παρίστανται ἐν πάσαις ταῖς ἐπισήμοις τελεταῖς σκιαζόμενοι δι' ἀλεξήλιου. Ἐν Σινικῇ ἀνέκαθεν μέχρι τοῦ νῦν οἱ μεγιστᾶνες φέρουσιν ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ ἀλεξήλιον διπλοῦν ἢ τριπλοῦν θόλον ἔχον, τῶν τεσσάρων θολῶν ἐπιφυλαττομένων εἰς τὸν αὐτοκράτορα. Ἐν τῇ ἀπεράντῳ σινικῇ αὐτοκρατορίᾳ με-

γίστη διενεργεῖται ἐμπορία ἀλεξήλιων, ἀτινα εἶνε ἐν τῶν γνησιωτέρων προϊόντων τῆς ἰθαγενεῦς βιομηχανίας κατασκευαζόμενα ἐξ ἰνδοκαλάμου ἢ κλαδῶν ἐλαφροῦ καὶ εὐκάμπτου ξύλου, καὶ χάρτου ἐλαιωμένου καὶ κεχρωματισμένου, ἐφ' οὗ τυποῦνται ἀποσθῆγματα τοῦ Κομφουκίου ἢ θρησκευτικαὶ ἀλληγορίαι.

Ἐν πάσαις ταῖς θερμαῖς χώραις τὸ ἀλεξήλιον εἶνε εἰς μεγίστην χρῆσιν, ἰδιαιτέρως δὲ τιμᾶται ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Βερμανίας, ὅστις ἐγκυαχᾶται εἰς τὸν τίτλον τοῦ κατόχου εικοσιτεσσάρων ἀλεξήλιων· ἀλλὰ τὸ ἐξ ἀπλοῦ φύλου φοίνικος ἢ βανανέας ἐπὶ τοῦ ἄκρου καλάμου τινὸς προσηρμοσμένον ἀλεξήλιον διαφέρει πολὺ τοῦ τῆς Ἰαβάς ἢ τῆς Σουμάτρας, τεχνηέντως καταργασμένου, ἔχοντος ἀργυροκόσμητον ἢ χρυσοκόσμητον τὴν λαβὴν, καλλιτεχνικῶς γεγλυμένην, καὶ διὰ λίθων πολυτίμων κεκοσμημένην, τοῦ κεκαλυμμένου διὰ μεταξωτοῦ ὑφάσματος, καὶ πολυτίμων τριχάπτων καὶ σπανίων πτίλλων, ὅπερ φέρουσιν αἱ περικομψοὶ δέσποναι τῶν εὐρωπαϊκῶν μεγαλοπόλων.

Τοιοῦτο ἐν τῷ ἀλεξήλιον καθίσταται πολυτελὲς ἄμα σκεῦος καὶ ὠφέλιμον, διότι ἀπολαμβάνει τὴν δύναμιν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, ἀλλὰ πολλῶν πρὸς τοῦτο κάλλιον εἶνε τὸ θερινὸν ἀλεξήλιον, τὸ ἐξ ἀνοικτοῦ μεταξωτοῦ κατασκευαζόμενον καὶ ὑπενδόμενον ἔσωθεν διὰ λεπτοῦροῦς πρασίνοῦ ἢ κυανοῦ ὑφάσματος, ὅπερ ἔντε τῇ ἐξοχῇ καὶ παρὰ τὴν θάλασσαν ἀποδεικνύεται χρησιμώτατον ὡς προφυλάττων ἀπὸ τῶν ἡλιασέων, καὶ προφυλάττων τὴν χροιάν τῶν περικαλλῶν δεσποινῶν ἀπὸ τῶν καυστικῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίνων.

Σ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἐξεβόθη ἐσχάτως ἐν Σάμῳ ἡ ἐπετηρὴς τῆς ἡγεμονίας Σάμου διὰ τὸ ἔτος 1886. Τὸ βιβλίον τοῦτο συγκείμενον ἐκ 10 τυπογραφικῶν φύλλων περιλαμβάνει πλὴν ἱστορικῶν τινων περὶ τῆς ἀρχαίας Σάμου ἐπὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου πληροφοριῶν, καταστατικὴν τοῦ συγχρόνου πληθυσμοῦ αὐτῆς, τῶν γενήσεων, τῶν γάμων καὶ τῶν θανάτων, τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, τῆς διαχειρίσεως τῆς δικαιοσύνης, τῆς κινήσεως τοῦ ἐμπορίου, τῆς παραγωγῆς προϊόντων, τῆς ναυτικῆς, τῆς ταχυδρομικῆς καὶ τηλεγραφικῆς ὑπηρεσίας, καὶ ἄλλας πληροφορίας περὶ τῶν διαφόρων γραφείων ἢ δημοσίων καταστημάτων, ἀρχαιολογικῶν εὐρήματα καὶ ἐνομοστικῶν κατάλογον τῶν ὑπὸ ἀλλήλων. Κατὰ τὴν ἐπετηρῆδα ταυτην, ὁ πληθυσμὸς τῶν ἐν τῇ νήσῳ Σαμίων ἀνέχεται εἰς 41, 156 ψυχάς, ὧν 8 888 ἄνδρες, 9 7 2 γυναῖκες, 11, 907 ἄρρεν παῖδια καὶ 10,649 θήλειαι. Αἱ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος γεννήσεις ἀνέρχονται εἰς 1,622, οἱ γάμοι εἰς 290 καὶ οἱ θάνατοι εἰς 723. Τὰ σχολεῖα

κατ' εἶδος διαιρούμενα εἰσὶν ἐν Γυμνάσιον, 4 σχολαρχεῖα, 4 παρθεναγωγεῖα, 3 ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ 33 δημοτικὰ σχολεῖα· ἐν πᾶσι τούτοις διδάσκουσι 58 διδάκκαλοι καὶ φοιτῶσιν εἰς αὐτὰ 4,157 μαθηταί, ὧν 2,912 τοῦ ἄρρενος καὶ 1,245 τοῦ θήλεος γένους. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος εἰσῆχθησαν ἐμπορεύματα ἀξίας 17,471,413 γροσίων καὶ ἐξήχθησαν ἐμπορεύματα 15,256,201 γροσίων, εἰσέπλευσαν δὲ εἰς τοὺς λιμένας τῆς νήσου 422 ἀτμόπλοια καὶ 3,644 ἱστιοφόρα πλοῖα, ἀπεστάλησαν ἐκ Σάμου εἰς ἄλλοδαπὴν 1,990 τηλεγραφήματα καὶ ἐξ ἄλλοδαπῆς ἦλθον εἰς Σάμον 2,104 τοιαῦτα. Εἰσῆλθον εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῆς Σάμου 63 ἀσθενεῖς, ὧν 50 ἄνδρες καὶ 13 γυναῖκες, καὶ τούτων πάλιν 47 Σάμιοι καὶ 16 ξένοι, ἐξ αὐτῶν δὲ πάντων ἀπέθνηκον δύο.

Γερμανικὴ τις ἐφημερίς, ἀφορμὴν λαβοῦσα ἐκ τῆς εὐσυχρίας τοῦ Βίσμαρκ, ἦν παντὶ σθένει ἀγωνίζεται νὰ καταπολεμήσῃ ὁ μέγας ἀρχικαγκελάριος, ἀπαριθμῶν ὡς ἐξῆς τὰς διαφόρους φάσεις τῆς εὐσυχρίας ταύτης. Τὸ πρῶτον ἔτος τῆς εἰς Κίσιγγεν μεταβάσεώς του τῷ 1874 ὁ πρίγκιψ ἐδάρυσε 207 λίτρας· τῷ 1876, 219 λίτρας· τῷ 1877, 230 λίτρας· τῷ 1878, 243 λίτρας· τέλος τῷ 1879 ἀνέρχεται εἰς 247 λίτρας. Τότε ἄρχεται ἡ θεραπεία τοῦ ἱατροῦ Σθένιγκερ· τὸ βῆρος τοῦ πρίγκιπος κατέρχεται μετ' ὀλίγον εἰς 227· τῷ 1881, εἰς 222· τῷ 1883 εἰς 202. Τῷ 1884 ὁ Βίσμαρκ δὲν μεταβαίνει εἰς Κίσιγγεν καὶ τὸ βῆρος αὐτοῦ αὐξάνει τὸ 1885 ἀνήλθεν εἰς 205 λίτρας, ἐφέτος δὲ ἔφθασεν εἰς 208.

Περιεργωτάτη ἀνακάλυψις ἐγένετο πρό τινας ἐν Βρίγγ, πολίχνη τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ κομητείας Αἰγγολν-σάϊρ. Οἱ ἐργάται τῆς ἐταιρίας τοῦ φωταερίου, σκάπτοντες τὰ θεμέλια πρὸς οἰκοδομὴν γαζομέτρου, εὗρον μέγα πλοῖον ἐν ἀργιλλώδει στρώματι. Τὸ πλοῖον τοῦτο, ἐκλήθη ἐν κατ' ἀρχαίαν ὡς ἀπλοῦς κορμὸς δρυός, ὑπέστη βλάβας τινὰς ὑπὸ τῆς ἀξίνης τῶν ἐργατῶν, ἀλλ' εὐθὺς εἰς ἐνοήθη τί πράγματι ἦτο, ἡ σκαφὴ ἐγένετο μετὰ μεγίστης προσοχῆς, καὶ οὕτως ἀπεκαλύφθη μέγα μονόξυλον, ἔχον μῆκος μὲν 15 μέτρων, πλάτος 1 μ. 50 ὑπεκατομέτρων καὶ ὕψος 1 μ. 20 ὑπεκατομέτρων. Τὸ μονόξυλον τοῦτο, κοίλος ὦν πελώριος καὶ στερεώτατος κορμὸς δρυός, κατεσκευάσθη προφανῶς ἐν τοῖς προϊστορικοῖς χρόνοις καὶ εἶναι πολυτιμώτατον μνημεῖον τῆς ναυτικῆς τέχνης τῶν πρώτων κατοίκων τῶν Βρετανικῶν νήσων. Δένδρον ἔχον τηλικούτον κορμὸν οὐδαμῶς τῆς Εὐρώπης εὐετα νῦν, καὶ φαίνεται ὅτι ἀνήκει εἰς τὰ ἐκλελειπότα εἶδη ἔθλος ὁ κορμὸς εἶναι ἰσομήκης καὶ οἱ πρῶτοι κλάδοι αὐτοῦ ἤρχίζον εἰς ὕψος δεκαπέντε περίπου μέτρων ἀπὸ τοῦ ἐδάφους. Ὁ πυθμὴν τοῦ πλοίου, ἔχων μῆκος δώδεκα μέτρων περίπου, οὐδαμῶς παρουσιάζει ἴχνος ἰσοῦ· οἱ πλάγιοι τοῖχοι εἶναι κάθετοι, καὶ πρὸς τὴν πρύμνην διακρίνονται ἴχνη ἐδωλίων. Εὐρέθη δὲ τὸ πλοῖον εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων μέτρων μόνον ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Ἀγγδάρου, τοῦ ἐμβαλλόντος εἰς τὸν Οὐμβερρον. Ἡ πρῶρα αὐτοῦ εἶναι ἐστραμμένη πρὸς τὴν ξηράν, ἡ δὲ πρύμνη πρὸς τὸ μέρος τοῦ ποταμοῦ, ἐπὶ χαμηλοτέρου ἐπιπέδου. Πιθανῶς εἶχεν ἐξοκαλῆν καὶ βαθμηδὸν βυθισθῆ ἐν τῇ ἰλῷ· ἄμμος δὲ καὶ ὕδρο-

χαρῆ φυτὰ ἐκάλυψαν ἴσως αὐτό, καὶ οὕτως ἀνέπαφον σχεδὸν διατηρήθη μέχρις ἡμῶν.

Ἐπιβεβαιοῦται ἡ ἀγγελία περὶ ἀνακαλύψεως νέου χρυσοφόρου στρώματος μεγάλης ἐκτάσεως ἐν τῇ βορειῇ χώρᾳ τῆς Δυτικῆς Αὐστραλίας. Ἀπαντηχόμεν τῆς Αὐστραλίας συρρέουσιν ἐκεῖσε πολυπληθεῖς χρυσοθηραί, καὶ λέγεται ὅτι ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ συνελέγη χρυσὸς βάρους δεκακισχιλίων μέχρις δωδεκισχιλίων οὐγκιῶν, ἀρίστης ποιότητος, διότι ἐκάστη οὐγκία πωλεῖται ἀντὶ τεσσάρων λιρῶν στερλινῶν. Πλήν τῆς περιφερείας ταύτης, ἣτις καλεῖται Κίμπερλου, ἐπανεληθήρη ἡ ἐκμετάλλευσις καὶ ἄλλου ἐγκαταλειφθέντος μεταλλείου, παρὰ τὸ Βραϊγούδ, ὅπουθεν ἐξάγονται νῦν πλουσιώτατα μεταλλεύματα χρυσοῦ, ἀργύρου καὶ μολύβδου. Τὸ περιεχόμενον ποσὸν τοῦ ἀργύρου εἶναι μέγα, ἀποδοιμῶν 2500 οὐγκιῶν ἐξ ἐκάστου τόνου μεταλλεύματος. Τὸ μεταλλεῖον, μετονομασθέν Κόχ-ἰ μούρ παρεχωρήθη εἰς ἐταιρίαν τινὰ ἐν Σύδνεϋ, ἣτις κατέβλεπεν ἄφθονα κεφάλαια, ὅπως ἐκμεταλλεῖται αὐτὸ ἐπαρκῶς. Κατὰ τὴν γνώμην τῶν εἰδῶτων ἡ νότιος Αὐστραλία εἶναι πλουσιωτάτη εἰς μέταλλα. Παρὰ τὴν Μερρινδὴν ὑπάρχει καὶ ὄρυχτον ἀδαμάντων.

Τὰς ἐπομένας περιέργους πληροφορίας εὐρίσκειεν εἰς γερμανικὴν ἐφημερίδα περὶ τοῦ τρόπου τῆς κατατάξεως τοῦ Χόδαρτ πασᾶ εἰς τὴν τουρκικὴν ὑπηρεσίαν :

Κατατρυφῆς εἰς τὸ τουρκικὸν ναυτικὸν μικρὸν μετὰ τὴν Κριμαϊκὴν ἐστρατείαν, ὁ Χόδαρτ δὲν ἔλαβεν ἀμέσως βαθμὸν μείζονα ἐκείνου ὃν εἶχεν ἐν τῇ πατρίδι του, ἀλλ' ἐπὶ πολὺ ὑπηρετεῖ ἄσημος καὶ ἀγνωστος εἴτε ἐν τῷ Ταρσανᾷ ἐν τοῖς γραφείοις τοῦ ναυρχείου, εἴτε ἐν πολεμικῇ πλοίῳ, μέχρις οὗ ἐδόξατε καὶ ἀνεδείξεν αὐτὸν ἡ δεινότης του εἰς πυγμαχοῦ. Διότι ὁ Σουλτάνος Ἀβδούλ Ἀζίζ ἐξ ἰδιοτροπίας ἢ πρὸς θεραπείαν τῆς αἰζανουσίας πολυσαρκίας του ἠρέσκετο εἰς γυμναστικὰς ἀσκήσεις, καὶ ἠγωνίζετο εἰς τὸν δρόμον πρὸς τοὺς αυτοκρατορικοὺς δρομίτας, ἢ ἐπάλασε πρὸς τοὺς ψυχλιδάνιδες, ὧν εἰς παρ' ὀλίγον συνέντριψέ ποτε τὰ σουλτανικὰ ὀσπᾶ του. Μόνην τὴν ἀγγλικὴν πυγμαχίαν ἠγνόει, καὶ ταύτης καταληλθότατος διδάσκαλος ἐκρίθη καὶ ἐξελέγη ὁ Χόδαρτ. Ἐν ἀρχῇ οὗτος ἀγωνιζόμενος πρὸς τὸν κύριόν του, ἐφείδετο αὐτοῦ, ἀλλ' ἰδὼν ὅτι ὁ μαθητὴς του ἐπιτίθετο κατ' αὐτοῦ ἄνευ οἴκτου, ἐρεθισθεὶς ποτε τῷ κατήνεγκε τοσοῦτον ἰσχυρὸν γρόνθον, ὥστε ὁ κυρίαρχος τῶν πιστῶν καταβλήθεις ἀνέκραξε Τα μ. α. μ. Τα μ. α. μ. (ἀρκεῖ) καὶ ἀπέσχε τοῦ λοιποῦ τῆς πυγμαχίας. Οὐδὲν ἦττον ἐτίμησε τὸν Χόδαρτ ὑπερβαλλόντως καὶ τὸν ἐκράτησε παρ' ἑαυτῷ, ἀρετιδῶς ἀπονέμων αὐτῷ βαθμὸς καὶ χρήματα. Μετὰ τὴν σύλληψιν δὲ τοῦ Ἀρκαδίου κατὰ τὴν Κρητικὴν ἐπανάστασιν, ὁ Σουλτάνος ἐξεδήλωσε τὴν ἄκραν εὐγνωμοσύνην του ἀναγορεύσας αὐτὸν καπετὰν πασᾶν (ἀρχιναύαρχον).

Ἡ γυνή, ἣτις ἐναβρύνετο ὑπερμέτρως διὰ τὸ κάλλος τῆς, ἀποδεικνύει ὅτι δὲν ἔχει ἄλλο τι προτέρημα ἀξιολογώτερον.